

АГУУЛГА

БҮЛЭГ 1. ТУХАЙН ОРДЫН УУЛЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
1.1 Ордын байршил	3
1.2 Ордын геологийн тогтоц	4
1.3 Геологийн нөөц.....	5
1.4 Уулын ажлын одоогийн төлөв	6
БҮЛЭГ 2. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	7
БҮЛЭГ 3. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	10
БҮЛЭГ 4. БИОЛОГИЙН БОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ, ТЭРБУМ МОДНЫ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	11
БҮЛЭГ 5. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	13
БҮЛЭГ 6. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	13
БҮЛЭГ 7. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	14
БҮЛЭГ 8. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	17
БҮЛЭГ 9. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	19
БҮЛЭГ 10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ.....	20
10.1. Хөрсний шинжилгээ	20
10.2. Усны шинжилгээ	20
10.3. Агаарын шинжилгээний дүн.....	21
БҮЛЭГ 11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ ..	22
БҮЛЭГ 12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	23
ДҮГНЭЛТ	25
Хавсралт	26

Зургийн жагсаалт

Зураг 1. Баянгол суманд хэрэгжүүлэх тэрбум мод хөтөлбөр хэрэгжүүлэх талбайн байршил.....	11
Зураг 2. Тэрбум мод үндэсний хүрээнд мод тарив.....	12

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлын цэгүүд	3
Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	7
Хүснэгт 3. Суулгах модны хэмжээ, зардал	11
Хүснэгт 4. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	14
Хүснэгт 5. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	17
Хүснэгт 6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	19
Хүснэгт 7. Хөрсний шинжилгээний үр дүн	20
Хүснэгт 8. Усны шинжилгээний үр дүн.....	20
Хүснэгт 9. Уурхайн талбайн агаарын чанар, дуу шуугианы хэмжилт	21
Хүснэгт 10. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	22
Хүснэгт 11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөх оршин суугчид олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт	24
Хүснэгт 12. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүдийн зардлын нэгтгэл	25

БҮЛЭГ 1. ТУХАЙН ОРДЫН УУЛЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Ордын байршил

Бороо-7, 41/42 алтны үндсэн орд нь засаг захиргааны хувьд Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын баруун өмнөд хэсэгт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос хойш 130 км, Баянгол сумаас баруун урагш 15 км зайд оршино. Талбайн номенклатурын хувьд М-48-117 планшетэд байрлана.

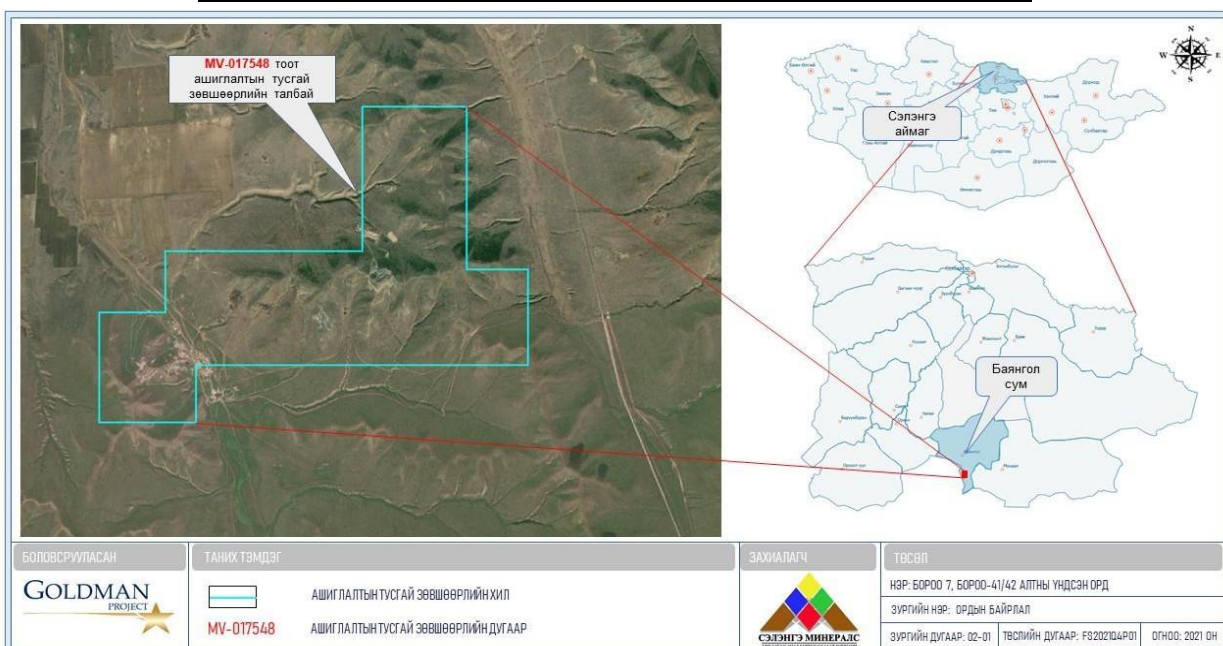
Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Бороо” нэртэй XV-008947 тоот хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн талбайг анх АМХЭГ-ын ГУУКА-наас 2004 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдөр АМХЭГ-ын ГУУКА-наас хайгуулын ажил гүйцэтгэх эрхийг нийт 11002.68 га талбайд олгосон байдаг.

2009 оноос Монгол улсын хэмжээнд мөрдөгдөж эхэлсэн “Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай” хуулийн заалтуудыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн зарим хэсэг усны эх бүрэлдэх хэсэгтэй давхацсан тул тус хуулийн дагуу талбайгаас хасалт хийлгэсэн байна.

Үүний дараа MV-017548 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг АМГТГ-ын КХ-ийн даргын тушаалаар 2014 оны 06-р сарын 04-ний өдөр олгосон байдаг. Ордын төв цэгийн газарзүйн солбицол нь уртрагийн 106°4'10.83", өргөргийн 48°47'1.02"-д байна. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл нь 574.98 га талбайг хамарна. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн булангийн цэгүүдийн солбицлыг хүснэгтэд харууллаа.

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлын цэгүүд

№	MV-017548		
	Уртраг	Өргөрөг	Талбай
1	106° 5' 15.47"	48° 47' 57.88"	574.98 га
2	106° 4' 27.9"	48° 47' 57.88"	
3	106° 4' 27.9"	48° 47' 12.8"	
4	106° 2' 58.7"	48° 47' 12.8"	
5	106° 2' 58.7"	48° 46' 53.7"	
6	106° 2' 28.9"	48° 46' 53.7"	
7	106° 2' 28.9"	48° 46' 19.27"	
8	106° 3' 12.6"	48° 46' 19.27"	
9	106° 3' 12.6"	48° 46' 37.1"	
10	106° 5' 43"	48° 46' 37.1"	
11	106° 5' 43"	48° 47' 7.01"	
12	106° 5' 15.47"	48° 47' 7.01"	

Бүс нутгийн мэдээлэл, хүн ам, эдийн засгийн байдал

Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сум нь 197.6 мян.га газар нутагтай, Сүхбаатар хотоос 170 км, Улаанбаатар хотоос 156 км, урд талаараа Төв аймгийн Сүмбэр сум, зүүн талаараа Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумтай, хойд талаараа Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум, Шарын гол сумтай хиллэдэг, Улаанбаатар, Дархан, Сэлэнгэ чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам дайран өнгөрдөг мөн төмөр замын зангилаатай. Төсвийн 10 байгууллага, 3 баг, 5600 гаруй хүн ам, 138.8 мянга гаруй толгой мал, 1636 айл өрхтэй.

Газар зүй: Орд нь Хэнтийн уулархаг мужийн баруун захад оршдог бөгөөд тус бүс нутгийн хэмжээнд Хараа, Бороо, Загдал, Зуун мод голын усан хагалбар болох янз бүрийн чиглэлээр сунаж тогтсон, хагас ойжсон уул нурууд ихтэй. Талбайн үнэмлэхүй өндөржилт нь Зүрхийн Овоо 1363.2 м, Чандагатай 1336.8 м зэрэг уулс бөгөөд уулсын хормой нь салхины гаралтай алтан хэмэрлэг элсээр хучигдсан байдаг. Районы хувьд усан сүлжээ сайн хөгжсөн, уулс нуруудын хооронд Хараа гол, Бороо гол, тэдгээрийн цутгалууд болон хөндий, гол, горхи зонхилно. Бүс нутгийн хэмжээнд усан сүлжээ сайн хөгжсөн боловч ордын талбайд гол, горхи ховор, талбайн баруун хэсэгт Хавчуугийн амны горхи, зүүн хэсгээр Бороо гол урсан өнгөрдөг.

Уур амьсгал: Байгаль цаг уурын хувьд зөөлөн уур амьсгалтай, газар тариалан мал аж ахуй эрхлэхэд таатай нөхцөлтэй. Зундаа +20°C, өвөлдөө -20° ~ -40°C хооронд хэлбэлзэнэ. 7-9 саруудад болон өвлийн улиралд 15-20 см зузаантай зарим тохиолдолд түүнээс их хур тунадас ордог. Сүүлийн жилүүдэд цаг уурын өөрчлөлтөөр хуурайшилт их явагдаж байна.

Хөрс, ургамал зүй: Ордын талбайн хувьд дөрөвдөгчийн сэвсгэр хурдах ихээхэн тархалттай, өвс ургамлаар битүү бүрхэгдсэн. Талбайн хувьд ой мод багатай, ерөнхийдөө нүцгэн, хагас мөлгөрдүү оройтой уулс зонхилдог. Бороо голын хөндийгөөр бургас элбэг ургана.

1.2 Ордын геологийн тогтоц

Ордын талбай нь МУ-ын тектоникийн мужлалаар вендийн настай Дархан террейн, Хангай-Хэнтийн эх газрын захын тэнгисийн Хэнтийн супер террейнүүдийн зааг орчмын бүс нутгийг эзлэн оршдог ба голлох хурдас чулуулгууд нь палеозойн насны хувирмал, тунамал чулуулаг, кайнозойн сэвсгэр хурдас юм. Энэ хурдас хуримтлал нь түрүү палеозой, мезозойн боржин, цахирт диорит, диоритын найрлагатай интрузив чулуулгаар зүсэгджээ.

Дунд кембрий-доод ордовик Хараа группийн (E2-O1hr) хурдас нь зүүн хойшоо суналтай, томоохон синклинори тогтцыг үүсгэн байрлана. Уг хурдас нь Бороо голын ба Их дашрын гүний ба хагас гүний биетүүдээр зүсэгдэн, хил заагийн термаль метаморфизмд хүчтэй автагдан гнейс, роговик, мигматит болтлоо хувирсан байдаг. Мөн зарим газарт гүний цулуудын дээвэр хэсэгт томоохон үлдэгдэл байдлаар байрлах тул түүнийг бүрдүүлэгч элсэн чулуу, алевролит, шаварлаг занарууд нь хүчтэйгээр метаморфизмд өртсөн байдаг. Талбайд тархсан энэхүү хурдас нь элсэн чулуу голлосон элсэн чулуу-шаварлаг занарын гэсэн нийцлэг байрлалтай дээд, доод хоёр зузаалагт хуваагдах ба зүүн хойш чиглэлтэй томоохон хэмжээний хөнтрүү синклиналь атирааг үүсгэн тогтдог байна.

Плиоцен-доод плейстоцены хуримтлал (N2-Q1) нь ихэнхдээ газрын гадарга дээр илэрдэггүй боловч бараг бүх томоохон хөндий, түүний цутгалуудад дээд плейстоцен, голоцены сэвсгэр хурдасны дор дарагдмал байдлаар орших ба бэл хормойн гаралтай, хялбар бутлагдах янз бүрийн хэмжээ, найрлагатай хэмхдэс материал, хайрганцар агуулсан улаан, улаан хүрэн өнгийн шавар, шавранцраас тогтоно. Зузаан 35-45 м.

Дөрөвдөгчийн тогтолцоо. Дөрөвдөгчийн хурдас нь талбайд өргөн тархалттай бөгөөд томоохон хөндий түүний цутгал амууд, уулын бэл хормой, гуу жалганд хуримтлагдана: дээд плейстоцен-голоцен, голоцены гэсэн хоёр насанд ялгасан байна. Хурдасны зузаан төрлөөс хамаарч 5-35~40 м.

Бороо- 41/42 алтны үндсэн ордын геологийн тогтоц

Илрэлийн хэмжээнд олон тооны кварцын судлууд тогтоогдсоноос /0.7 м² талбайд/ Бороо-41/42-р судлууд нь харьцангуй сайн судлагдсан бөгөөд тэдгээр нь зэрэгцээ байдлаар оршдог. Талбайд олон тооны баруун хойд чиглэлийн хагарлуудтай, хагарлуудаар багахан хэмжээний шилжилтүүд үүссэн, зүүн хойд, зүүн чиглэлийн хагарлуудаар босоо чиглэлийн суулт, өргөгдөл явагдсан байдаг.

Бороо-41/42 алтны ордын хэмжээнд гүйцэтгэсэн эрэл-үнэлгээний ажлын үр дүн алт агуулсан 3

хүдрийн биетийг олж тогтоон 1 ба 2-р хүдрийн биетийн хүрээнд урьдчилсан хайгуулын ажлыг гүйцэтгэсэн болно.

Бороо-7 ордын геологийн тогтоц

Сэлэнгэ минералс ХХК нь 2013 оны хайгуулын үед тус ордын хэмжээнд эрэл үнэлгээ ба урьдчилсан хайгуулын шатны ажил хийж ордын ба ордын гол хүдрийн биетийн хэмжээнд 1:2000, 1:1000 масштабын геологийн зураглалын ажил гүйцэтгэн алтны хүдэржилт агуулсан бүсүүдийн хил заагийг тогтоон зурагласан юм. Энэ ажлын үр дүнд тулгуурлан хүдрийн биетүүдийг нээн сорьцлох зорилгоор 673 м³ суваг нэвтрэлт, 1238 т.м өрөмдлөгийн ажил гүйцэтгэн, нийт 28 ш ховилон сорьц, 213 ш керний сорьц авч шинжилгээнд хамруулсан болно.

Бороо-7 ордын хэмжээнд өмнөх судлаачд болон Сэлэнгэ минералс ХХК-ний ажлын үр дүнд Бороо-7 гол хүдрийн биет, Бороо-7А, Бороо-7В, Бороо-7С, Бороо-7D, Бороо-7Е8, Бороо-7F зэрэг 7 хүдрийн биетийг тогтоож биетүүд нь ямар нэг хэмжээгээр хууль бус алт олборлогчдын үйл ажиллагаанд өртсөн байна. Бороо-7 ордын эдгээр хүдрийн биетүүдээс Гол хүдрийн биетийн хэмжээнд урьдчилсан хайгуулын ажлыг гүйцэтгэн үнэлгээ өглөө.

1.3 Геологийн нөөц

Бороо-7, Бороо41/42 ордод 2004-2013 онуудад хайгуулын ажил гүйцэтгэсэн ба хайгуулын ажлын үр дүнд Бороо-41/42 ордын 1-р хүрийн биетийн 1.13 гр/тн дундаж агуулгатай 187.25 мян.тн хүдэр дэх 193.9 кг /химийн цэврээр/ алтны нөөцийг эдийн засгийн үр ашигтай нөөц, харин Бороо-41/42 ордын 2-р хүрийн биетийн 1.44 гр/тн дундаж агуулгатай 167.0 мян.тн хүдэр дэх 220.7 кг /химийн цэврээр/ алт болон Бороо-7 ордын гол хүрийн биетийн 3.14 гр/тн дундаж агуулгатай 116.9 мян.тн хүдэр дэх 337.9 кг /химийн цэврээр/ алтны нөөцийг тодорхой нөхцөлд эдийн засгийн үр ашигтай нөөцөөр тогтоон АМГ-ын даргын 2014 оны 04-р сарын 01-ний өдрийн Н- 51 тоот тушаалаар ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.

Улмаар 2014 онд зөвхөн Бороо-7 ордын хэмжээнд нэмэлт хайгуулын ажил гүйцэтгэж нөөцийн тодотгол тайлан боловсруулжээ. Ингэснээр Бороо-7 ордод бодитой болон боломжтой В+С зэргээр 2.38 гр/тн дундаж агуулгатай 136.5 мян.тн хүдэр дэх 324.5 кг /химийн цэврээр/ алтны нөөцийг АМГ-ын даргын 2015 оны 06-р сарын 05-ний өдрийн Н-63 тоот тушаалаар ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлсэн.

Хүснэгт 3-2. Ордын геологийн нөөц /2014 онд АМГ-ын даргын Н-51 тоот тушаалаар хүлээн авсан/

Нөөцийн ангилал	Орд	Нөөцийн зэрэг	Блокийн дугаар	Эзлэхүүн жин, тн/м ³	Хүдэр, тн	Дундаж агуулга, гр/тн	Металл, кг	Металл, кг /химийн цэврээр/	Тайлбар
Эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Бороо 41/42 ордын 1-р хүдрийн биет	В	I-B-2	2.60	76,898	1.13	87.08	80.12	Энэхүү ТЭЗҮ-ийн тодотголд ил аргаар ашиглахаар тусгасан.
		С	I-C-1	2.60	61,173	1.33	81.06	74.58	
			I-C-2	2.60	30,283	1.06	32.25	29.67	
			I-C-3	2.60	18,897	0.55	10.37	9.54	
		В+С	Нийт	2.60	187,251	1.13	210.76	193.90	
Тодорхой нөхцөлд эдийн засгийн үр ашигтай нөөц	Бороо 41/42 ордын 2-р хүдрийн биет	В	II-B-1	2.60	59,675	1.38	82.30	75.72	Ашигт малтмалын баялаг, ордын нөөцийн ангилал, зааврын дагуу олборлолтод өртөхгүй.
		С	II-C-1	2.60	97.97	1.51	148.03	136.19	
			II-C-2	2.60	9,433	1.01	9.56	8.79	
			Нийт	2.60	167,077	1.44	239.89	220.70	
	Бороо 7 ордын гол хүдрийн биет	С	I-C-1	2.60	75,556	2.09	158.77	146.07	Нэмэлт хайгуулын ажлаар нөөцийн зэрэг ахиулсан. /АМГ-ын даргын 2015 оны 06 сарын 05-ний Н-63 тушаалаар энэ хэсгийн нөөцийг цуцалсан/
			I-C-2	2.60	41.35	5.04	208.58	191.89	
		С	Нийт	2.60	116,906	3.14	367.35	337.96	
Бороо-41/42 болон Бороо-7 ордын нийт	Бороо-41/42 болон Бороо-7 ордын нийт	В+С	Нийт	2.60	283,983	4.58	607.24	558.66	
		В	Нийт	2.60	136,573	1.24	169.38	155.83	
		С	Нийт	2.60	334,661	1.94	648.62	596.73	
		В+С	Нийт	2.60	471,234	1.74	818.00	752.56	

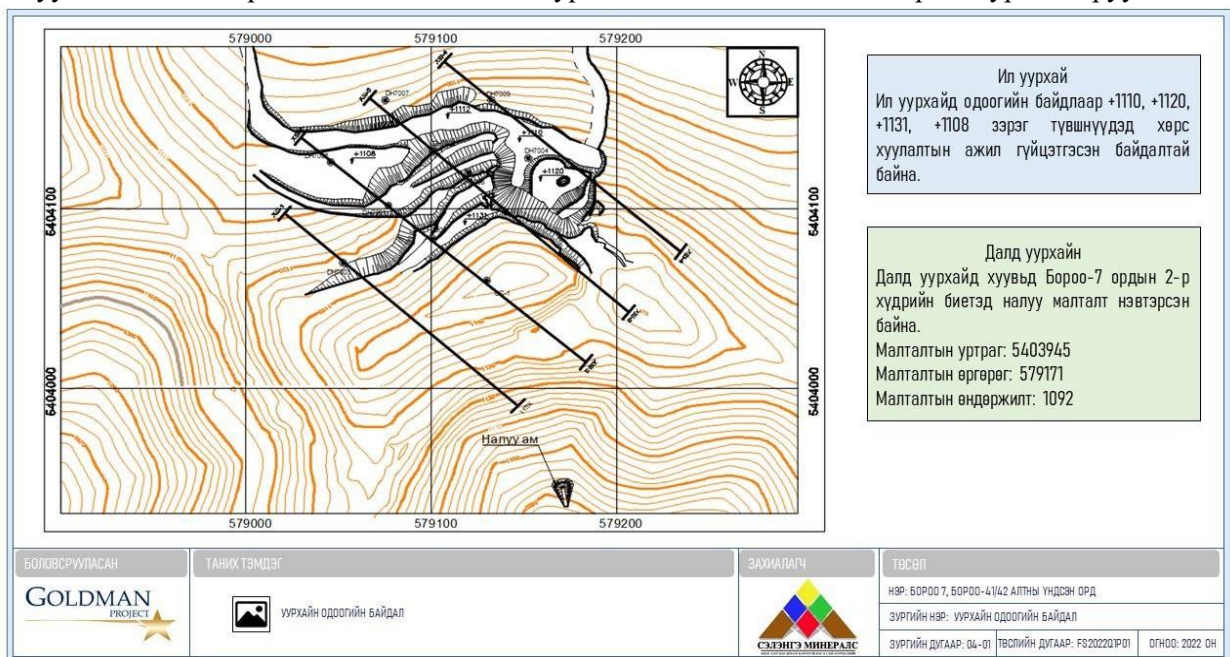
Хүснэгт 3-3. Ордын геологийн нөөц /2015 онд АМГ-ын даргын Н-63 тоот тушаалаар хүлээн авсан/

Хүдрийн биет	Нөөцийн зэрэг	Блокийн дугаар	Эзлэхүүн жин, тн/м³	Хүдэр, тн	Дундаж агуулга, гр/тн	Металл, кг	Металл, кг /химийн цэврээр/	Тайлбар
1-р хүдрийн биет	B	I-B-1	2.77	58,516	1.59	92.86	85.43	Энэхүү ТЭЗҮ-ийн тодотголд ил аргаар ашиглахаар тусгасан.
	C	I-C-1	2.77	18,055	1.47	26.53	24.41	
Нийт	/B+C/		2.77	76,571	1.53	119.39	109.84	
2-р хүдрийн биет	B	II-B-1	2.77	57,9790	3.49	202.50	186.30	Энэхүү ТЭЗҮ-ийн тодотголд далд аргаар ашиглахаар тусгасан.
	C	II-C-1	2.77	1,196	1.56	1.88	1.73	
		II-C-2	2.77	774	0.96	0.75	0.69	
Нийт	/B+C/		2.77	59,949	3.42	205.13	188.72	
Нийт	B		2.77	116,495	2.54	295.36	271.73	
	C		2.77	20,025	1.46	29.16	26.83	
	/B+C/		2.77	136,520	2.38	324.52	298.56	

1.4 Уулын ажлын одоогийн төлөв

Бороо-7, Бороо-41/42 ордод 2004-2014 онуудад, мөн 2015 онд хайгуулын ажил гүйцэтгэн ордын нөөцийг тогтоосон боловч одоог хүртэл ордод олборлолтын үйл ажиллагаа явуулаагүй байна.

“Сэлэнгэ Минералс” ХХК нь Бороо-7 ордод 1-р хүдрийн биетийг олборлох ил уурхайд хөрс хуулалтын ажил гүйцэтгэсэн. Харин 2-р хүдрийн биетэд хууль бус алт олборлогчид далд уурхайн налуу малталт нэвтэрсэн байдалтай байна. Уурхайн одоогийн байдлыг дараах зурагт харууллаа.

Ил уурхайд одоогийн байдлаар +1110, +1120, +1131, +1108 зэрэг түвшнүүдэд хөрс хуулалтын ажил гүйцэтгэсэн байдалтай байна.

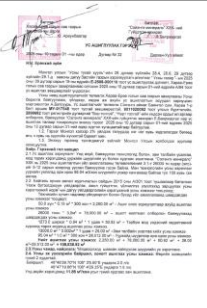
Далд уурхайд хуувьд Бороо-7 ордын 2-р хүдрийн биетэд налуу малталт нэвтэрсэн байна. Малталтын уртраг Y-5403945, малталтын өргөрөг X-579171, малталтын өндөржилт +1092 метр байна.

БҮЛЭГ 2. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Дээр дурдсан болзошгүй гол сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай юм. Болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг нөлөөлөлд өртөж болзошгүй бүрэлдэхүүн тус бүрээр нь ангилан тодорхойлсон. Уурхайн үйл ажиллагааны явцад гарах эрсдэл ослоос урьдчилсан сэргийлэх, дагаж мөрдөх шаардлагатай тул тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулахаар төлөвлөсөн.

Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчныг хамгаалахад хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хамарсан цар хүрээ	Хэм жих нэгж	Хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ /төг/	Нийт зардал /мян.төг/	Тайлбар	Хэрэгжүүлсэн хувь
Агаарын чанар							
Уурхайн бүх машин механизмд үзлэг оношилгоо хийлгэх	Уурхайн бүх автомашин	ш	5	-	500 000	Машин механизмын үйл ажиллагаа явагдаагүй.	100
Уурхайн дотоод, гадаад тээврийн замыг шаардлагатай үед чийгшүүлж усалгаа хийх, тоос дарагч бодис ашиглах	Уурхайн талбай	-	-	-	800 000	Шаардлагатай үед зам усалгааны ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.	100
Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөж ажиллах, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг яаралтай авах, саармагжуулах хэрэгслийг талбайд бэлэн байлгах	ШТС	-	-	-	250 000	Саармагжуулах багаж хэрэгслийг бэлэн байлгаж байна.	100
Гадаргын ба газрын доорх усны нөөц							

Ус ашиглах дүгнэлтийг гаргуулах.	Төслийн хүрээнд	-	-	1716 000			100
Ус ашиглах гэрээг Сэлэнгэ аймгийн БОГ-тай байгуулах.	Төслийн хүрээнд	-	-	ҮАЗ			100
Тухайн жил уурхайгаас шавхан зайлуулсан усны төлбөрийг гэрээ болон ус ашиглах дүгнэлтэд заасны дагуу төлөх	Төслийн хүрээнд	мян. төг	-	ҮАЗ		Төлбөр тооцоог хийнэ.	100
Шүүрлийн усны шавхан зайлуулалтад хяналт тавьж ажиллах	Далд уурхай	-	-	2000 000		Шүүрлийн ус ялгараагүй.	100
Хөрсөн бүрхэвч							
Уурхайн хогийн цэг, бие засах газруудад ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх	Хогийн цэг, бие засах газар	ш	12	12 000	144 000	Ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийсэн	100
Дотоод тээврийн замыг услах	Дотоод зам	Ш	-	-	4000 000	-	100

Засварын цех, ШТМ-ын агуулах, хуучин тос хадгалах цэг, ШТС зэргийн талбайг засаж сайжруулж байх	Төслийн талбайд	ш	10	20 000	2000 000	Засаж, сайжруулах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.	100
Нийт		11 410 000					100

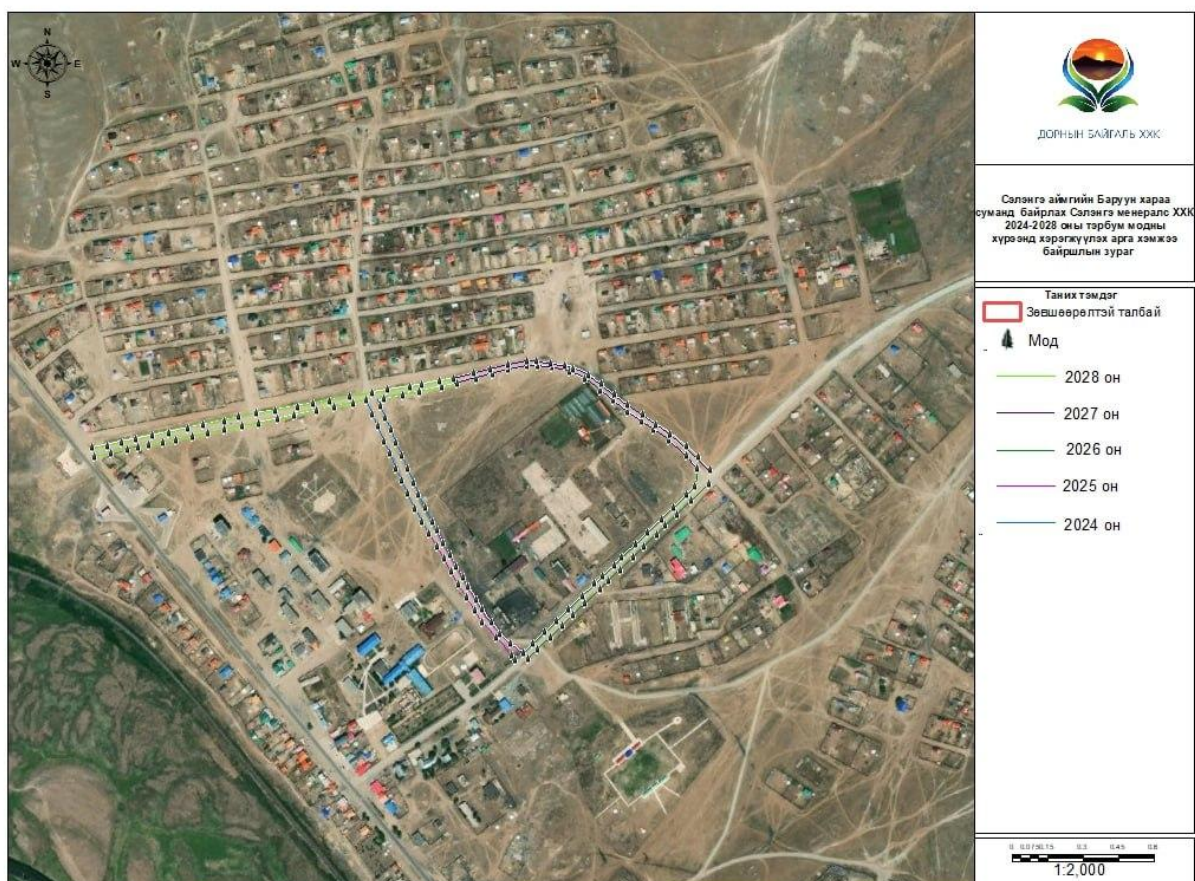
БҮЛЭГ 3. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тухайн жилд биологийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө уулын ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй байна.

БҮЛЭГ 4. БИОЛОГИЙН БОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ, ТЭРБУМ МОДНЫ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд ЗДТГ-ын арын авто замын уулзвараас Баян 2-р багийн Дээжийн 1-р хэсэг авто пүү хүртэлх авто замын уулзвар хүртэл замын 2 талаар мод тарихаар төлөвлөсөн.

Зураг 1. Баянгол суманд хэрэгжүүлэх тэрбум мод хөтөлбөр хэрэгжүүлэх талбайн байршил

Сэлэнгэ минералс ХХК-ийн Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт байрлах Бороо 7, 42 алтны үндсэн ордын тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд нийт 9535 000 төгрөг зарцуулсан.

Хүснэгт 3. Суулгах модны хэмжээ, зардал

Материалын нэр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгж үнэ, төг	1 жилийн нийт үнэ, мян.төг	тайлбар
Тэрбум модны хүрээнд орон нутгийн заасан талбайд мод тарих 0.8-1.2 м өндөртэй 2-3 настай хайлаас мод	ш	1600	5000	8000.0	ЗДТГ-ын арын авто замын уулзвараас Баян 2-р багийн Дээжийн 1-р хэсэг авто пүү хүртэлх авто замын уулзвар хүртэл замын 2 талаар мод тарина. Усалгааны зардлыг сум орон нутаг хариуцна.
Тарилтын хөлс	ш	1600	950	1535.0	
Нийт				9535.0	

Зураг 2. Тэрбум мод үндэсний хүрээнд мод тарив

БҮЛЭГ 5. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Сэлэнгэ минералс” ХХК-ийн “Бороо-7, Бороо-41/42 алтны үндсэн орд газрыг ашиглах” төсөл”-ийн ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн “MV-017548” дугаартай талбай болон түүний нөлөөллийн бүсэд нүүлгэн шилжүүлэлт хийх айл өрх энэ жилдээ байхгүй. Уурхай нь үйл ажиллагаа явуулж дууссаны дараа уурхайн хаалт болон нүүлгэн шилжүүлэлт хийгдэнэ.

БҮЛЭГ 6. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тусгай зөвшөөрлийн талбайд түүх соёлын дурсгалт зүйлс байхгүй тул үйл ажиллагаа төлөвлөгдөөгүй. Далд аргаар жонш олборлох ажлын явцад урьд өмнө үл мэдэгдэж байсан археологийн олдвор эсвэл түүх соёлын дурсгалт зүйлийг нээсэн тохиолдолд тус газрыг шалгаж үзтэл түүний ойр хавьд ямар ч төрлийн үйл ажиллагаа явуулалгүй уулын ажлыг зогсоох бөгөөд даруй мэргэжлийн байгууллагад хандах арга хэмжээ авч ажиллана.

БҮЛЭГ 7. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Уурхайн байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах гол арга зам бол осол, эрсдэлийг гаргахгүй байх юм. Иймээс уурхай нь 2025 онд аюулын үед авч хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулж батлуулахаар төлөвлөсөн. Мөн уурхайн кемпэд галын аюулгүй байдлын хор байршуулахаар төлөвлөсөн. Эдгээр ажлын зардалд 1100 000 төгрөг зарцуулах бөгөөд ажилчдын хөдөлмөр хамгааллын хэрэгслээр хангах зардлыг үйл ажиллагааны зардалд тусгахаар төлөвлөсөн.

Хүснэгт 4. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчныг хамгаалахад хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хамарсан цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ төг/	Нийт зардал /мян.төг/	Тайлбар	Хэрэгжүүлсэн хувь
Хөдөлмөр хамгаалал							
Ажилчдыг хөдөлмөр хамгаалалтын хэрэгслээр хангаж ажиллах	Бүх ажилчид			Үйл ажиллагааны зардал тусгасан.		Ажилчдыг хөдөлмөр хамгаалалтын хэрэгслээр хангаж ажиллаж байна. 	100
Ажил эхлэхээс өмнө хөдөлмөр хамгааллын заавар зөвлөгөөг өдөр бүр өгч байх	Нийт ажилчид			Үйл ажиллагааны зардал тусгасан		ХААБ мэргэжилтэн тогтол заавар зөвлөгөөг өгч ажиллаж байна.	100
Гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх							
Гал унтраах хэрэгслийг зохих газруудад байрлуулах, байнгын бэлэн байлгах, аюулын	Уурхайн тосгон Тэсрэх материалын агуулах ШТС		2	2000 000		Аюулгүй байдлыг үүднээс шаардлагатай бүх арга хэмжээг авч ажиллаж байна.	100

гарцын байрлалыг заасан самбар, галын аюул гарах болзошгүй газруудад зурагт хуудас, тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулах, түүний бүрэн бүтэн байдалд хяналт тавьж ажиллах.						
Тэсрэх материалын болон ШТС-ын агуулахын эргэн тойрон дахь өвс ургамлыг зулгааж аюулгүйн зурвас татах	Уурхайн тосгон Тэсрэх материалын агуулах ШТС		2	1000 000	Аюулгүйн зурвас татсан.	100
Байгалийн аюул гамшиг						
Байгалийн аюул гамшиг, аваар осол, гал түймрийн үед авах арга хэмжээний талаар сургалт зохион байгуулах	-	-	-	2000 000	Ажиллагсдад байгалийн аюул гамшиг, аваар осол, гал түймрийн үед авах арга хэмжээний талаар сургалт зохион байгуулсан.	100
Тэсрэх материалын агуулах						
Уурхайн тэсэлгээний ажлыг явуулахдаа тэсрэх материалтай харьцах, тэсрэх бодис тээвэрлэх,	Тэсрэх материалын агуулах болон	-	-	Үйл ажиллагааны зардал	Тэсэлгээ хийх бүрд шаардлагатай арга хэмжээг авч, хяналт тавьж ажиллаж байна.	100

хадгалах, хураах, устгах ажиллагаанд мөрдөж ажиллах	тэсэлгээ хийх бүрд					
Тэсэлгээний ажлыг мэргэжлийн үнэмлэх бүхий урд нь тэсэлгээ хийж байсан туршлагатай хүмүүсээр хийлгэх	Тэсэлгээний ажил хийх бүрд	-	-	Үйл ажиллагааны зардал	Тэсэлгээний ажлыг мэргэжлийн хүнээр хийлгэдэг.	100
Нийт				5000 000		100

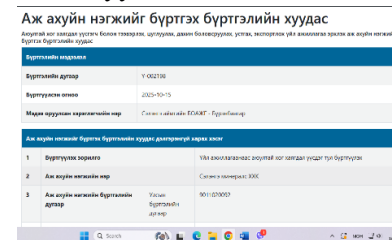
БҮЛЭГ 8. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Энэхүү төсөл нь тогтвортой хэрэгжих төсөл учраас хог хаягдлыг ангилан ялгах, аюултай хог хаягдлыг тусад нь хадгалах зэрэг үйл ажиллагаанууд хэрэгжүүлэх шаардлагатай. Мөн аймгийн БОАЖГазраас хог хаягдлыг ангилан ялгах, ангилан ялгасан энгийн болон аюултай хог хаягдлыг дахивар авах цэгт хүргүүлэх ажлыг хийхийг зөвлөсөн. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгаар баталсан хог хаягдлыг ангилан ялгах менежментэд хэвшүүлэх ажилчдад хог хаягдлыг яагаад ялгах тухай сургалтыг хийх, мөн уурхайн кемпэд 2 ширхэг ангилан ялгах зориулалттай хогийн савыг суурилуулах зэрэг ажлуудыг хэрэгжүүлсэн.

Хүснэгт 5. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчныг хамгаалахад хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хамарсан цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ /мян.төг/	Нийт зардал /мян.төг/	Тайлбар	Хэрэгжүүлсэн хувь
Хог хаягдлын гэрээг Баянгол сумын ЗД-тай байгуулах төлбөр төлөх	Төслийн хэмжээнд	-		-	1500 000		100
Ахуйн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгаж байх	Төслийн хүрээнд	-	-	-	1000 000	Аюултай хог хаягдлыг зориулалтын цэгт хадгалж байна.	100
Ангилан ялгасан хог хаягдлыг улиралд нэг удаа зөвшөөрсөн цэгт хүргүүлж байх	Төслийн хүрээнд	-	-	-		Хог хаягдлын гэрээ байгуулж тушааж байна. 	100

Ашиглагдсан тос, тосолгооны материал, аккумуляторыг тусгай цэг гарган төслийн талбайд 150 хоног хадгалан дахин ашиглах цэгт хүргүүлж байх	Засварын газарт	-	-	-	1500 000	Аюултай хог хаягдлын гэрээ байгуулан ажиллаж байна.	100
Аюултай хог хаягдлыг устгуулах гэрээний дагуу устгуулах					1000 000	Мэргэжлийн байгууллагад хүлээлгэн өгч байна.	100
Ажилчдын ариун цэврийн өрөө, жорлонг Тамир эм бэлдмэлийн ариутгалын бодисоор ариутгах	Жорлон	ш	80	5000	400 000	Тогтмол ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж байна.	100
Нийт					5400 000 төг		100 хувь

Зураг 3. Хог хаягдлын цэгүүд

БҮЛЭГ 9. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Нарт, Бор толгой” /Бороо-7, 41/42/ алтны үндсэн ордын хүдрийг уусган боловсруулах технологи болон лабораторийн шинжилгээнд ашиглах 28 нэр төрлийн химийн бодисуудыг ашиглагдана. Хүдэр боловсруулах үйлдвэрт ашиглах нийт 14 нэр төрлийн химийн бодис нь хүдэр дэх алтыг уусгах, уусмалаас алтыг шингээх, технологийн уусмалын орчинг тохируулах, зутанг өтгөрүүлэх, хаягдал цианидыг хоргүйжүүлэх, алт хайлуулах зэрэг технологийн үйл ажиллагаанд ашигласан.

Хүснэгт 6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчныг хамгаалахад хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хамарсан цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ /мян.төг/	Нийт зардал /мян.төг/	Тайлбар	Хэрэгжүүлсэн хувь
Аюултай хортой химийн бодис ялангуяа натрийн цианидыг тээвэрлэхдээ цагдаагийн хамгаалалтад тээвэрлэх	Улаанбаатараас уурхай хүртэлх 300 км зам	-		-	ҮАЗ	Хяналт тавин ажиллаж байна.	100
Химийн бодис бүтээгдэхүүний хадгалалт, хамгаалалт, ашиглалт, зарцуулалтад хяналт тавих Химийн бодисын ашиглалтын журам боловсруулж мөрдөх	Сургалт зохион байгуулах ба бүртгэлжүүлэх	удаа	1	1500 000	1500 000	Химийн бодисын ашиглалтын журам боловсруулж мөрдөж ажиллаж байна.	100
Баяжуулах үйлдвэрт хэрэглэгдсэн химийн бодисын сав баглаа боодлыг мэргэжлийн байгууллагад шилжүүлж устгуулах	Химийн бодисын сав баглаа боодол	Удаа	1	1000	2556 500	Мэргэжлийн байгууллагад шилжүүлж устгуулж байна.	100
Баяжуулах үйлдвэрийн химийн бодистой харьцан ажиллаж байгаа ажиллагсдыг хор саармагжуулах бүтээгдэхүүнээр хангах	Баяжуулах үйлдвэр ба лаборатори	ш	15/90	17 000	2550 000	Ажилчдыг тогтмол химийн бодисын хор саармагжуулах бүтээгдэхүүнээр хангаж ажиллаж байна.	100
Нийт					6606 500 төг		100 хувь

БҮЛЭГ 10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Орчны хяналт шинжилгээ хөтөлбөрийн хүрээнд хөрсний итгэмжлэгдсэн лаборатори, хөрсний хүнд металл, эрүүл ахуйн шинжилгээг хийлгэсэн. Харин Цаг уур, орчны шинжилгээний газар байгаль орчин, хэмжил зүйн төв лабораторид агаарын шинжилгээг шинжлүүлсэн. Газарзүй геоэкологийн хүрээлэнд усны дээжийг шинжлүүлсэн.

10.1. Хөрсний шинжилгээ

ОХШ арга хэмжээний хүрээнд тусгаснаар хөрсний дээж авч шинжлүүлсэн.

Хүснэгт 7. Хөрсний шинжилгээний үр дүн

№	Дээж авсан цэгийн нэр	Тодорхойлсон элементүүд мг/кг							
		РН	Чийг %	Нитрат	Фосфор	Аммоний азот	ялзмаг	ЕС, $\mu\text{S}/\text{cm}$	Сульфат
1	Овоолго	7.76	1.07	2.8	31.4	20.3	1.3	20.1	26.4
2	Кемп	8.08	1.11	3.9	16.1	28.6	1.7	9.1	46.9
3	Засвар	8.29	1.39	5.7	32.8	31.0	4.3	6.7	211.6
MNS 3297:2019 стандарт дахь /ЗДХ/		6-9	-	130.0	-	-	-	-	160.0

10.2. Усны шинжилгээ

Усны дээжийг уурхайн хаягдлын сан болон гүний худгийн уснаас авч шинжлүүлсэн.

Хүснэгт 8. Усны шинжилгээний үр дүн АЛТ ДАЛД УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Шинжилгээний үзүүлэлтүүд, нэгж	10 дугаар сар	MNS 4943:2015
	41-ийн нуурын ус	
РН –орчин	7.36	6-9
Аммоны азот, мгN/л	0.30	15
Нитрит, мгN/л	0.032	
Нитрат, мгN/л	3.62	
Фосфор, мгPO ₄ /л	0.121	1.5
Хлор, мг/л	18.4	
Сульфат, мг/л	92.3	
Төмөр, мг/л	0.09	
ЕС, FNU	730.0	
Хром+6, мг/л	0.001	0.01
Булингар	27,8	
Жинлэгдсэн бодис (умбуур бодис), мг/л	24.8	30
Өнгө	33.01	-
Перманганатын исэлдэх чанар	3.3	20

Стандартын дугаар		2025 – 10 - 25			
Шинжилгээ хийсэн элементүүд		Малчны худаг	Үйлдвэрийн худаг	41-ийн худаг	MNS 900:2018
MNS ISO 10523:2001	РН –орчин	7.49	7.44	7.53	6.5-8.5
CA3 У 21:2012	Өнгө	-	-	-	20 градус
MNS 1097:2023	Кальци, мг/л	52.6	72.4	45.5	100.0
MNS 1097:2023	Магни, мг/л	20.2	51.4	22.9	30.0
MNS 1097:2023	Аммоны азот, мгN/л	Илрээгүй	0.12	Илрээгүй	1.5
MNS 4430:2005	Төмөр /нийт/, мг/л	Илрээгүй	0.58	Илрээгүй	0.3
MNS 9297:2005	Хлор, мг/л	5.6	23.4	7.1	350.0
MNS 6271:2011	Сульфат, мг/л	32.4	196.3	63.6	500.0
MNS 6779:2019	Нитрит, мгN/л	Илрээгүй	0.072	0.018	1.0
MNS 6834:2020	Нитрат, мгN/л	Илрээгүй	6.34	1.95	50.0
MNS 6831:2020	Гидрокарбонат	233.1	283.1	204.4	
MNS ISO 6059:2005	Хатуулаг, мг-экв/л	4.28	7.84	4.16	7.0
MNS 6833:2020	Перманганатын исэлдэх чанар, мгО/л	0.2	1.9	0.2	
MNS 6272:2011	Фтор, мг/л	Илрээгүй	0.46	0.67	0.7-1.5
MNS 1097:2023	Эрдэсжилт, мг/л	353.1	665.4	361.4	
CA3 У 20:2012	Na+K, мг/л	9.2	38.6	17.8	
MNS ISO 6878:2001	Фосфор, мг/л	Илрээгүй	Илрээгүй	0.012	3.5
MNS ISO 7888:1999	ЕС, µs/cm	501.0	901.0	460.0	1000.0
	Булингар, FNU	0.30	40.7	5.05	5.0
MNS 6835:2020	Цахиур, мг/л	Илрээгүй	4.74	5.77	
MNS ISO 11083:2001	Хром+6, мг/л	Илрээгүй	Илрээгүй	Илрээгүй	

10.3. Агаарын шинжилгээний дүн

Агаарын шинжилгээг ЦҮОШГ-ын байгаль орчин хэмжилзүйн төв шинжилгээний лабораторийн агаарын чанарын Dustrack 6000 маркийн багажаар 20 минутын хэмжилтийг бутлуурыг хэсэг болон уурхайн карьер орчимд хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт 9. Уурхайн талбайн агаарын чанар, дуу шуугианы хэмжилт

№	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Тодорхойлсон элементүүд, мг/м3	
		Азотын давхар исэл (NO2)	Хүхэрлэг хий (SO2)
1	Кемп	0.051	0.012
2	Техникийн хэсэг	0.021	0.007
3	Хучилтын зам	0.027	0.001
MNS4585:2025 стандарт дахь хүлцэх агууламж		0.200	0.450

№	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Тодорхойлсон элементүүд		
		Нийт тоос, мг/м3		
		Дундаж	Хамгийн их	Хамгийн бага
1	Кемп	0.042	0.122	0.037
2	Техникийн хэсэг	0.116	3.58	0.032
3	Хучилтын зам	0.041	0.047	0.035
MNS4585:2025 стандарт дахь хүлцэх агууламж		0.500	-	-

БҮЛЭГ 11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд Байгаль орчныг хамгаалах, үйлдвэрлэлийн осол, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаар 1 жилд 1 удаа сургалт, сурталчилгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллага хүмүүстэй хамтран зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. 8-р саруудад хийсэн орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хийгдсэн хэмжилт дээжлэлтийн үр дүнг Даланжаргалан сумын иргэд танилцуулах санал зөвлөгөөг сонгох зорилгоор 9-р сард уулзалт зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. Энэхүү ажилд нийт 1500 000 төгрөг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 10. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Уурхайн аюулгүй ажиллагаа, хөдөлмөр хамгааллын чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ				
Байгаль орчныг хамгаалахад хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хамарсан цар хүрээ	Урьдчилж тооцсон төсөв	Тайлбар	Хэрэгжүүлсэн хувь
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулах шатанд олон нийтийн оролцоог тэр дундаа төслийн сөрөг нөлөөлөлд өртөж болзошгүй нутгийн иргэд, орон нутгийн байгууллагын оролцоог хууль тогтоомжид заасан хүрээнд аль болох өргөн хангах, тэдэнд ойлгомжтой бөгөөд үнэн зөв, бодит мэдээллийг өгч нээлттэй ажиллах.	Төслийн хугацаанд	1000 000	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөж ажилласан	100
Ажилчдын эмнэлгийн үзлэгт хамруулах	Жилд 1 удаа	ҮАЗ	Сумын эмнэлэгтэй хамтрах ажиллахаар бэлдэж байна.	100
Сум орон нутгаас хамтран ажиллах үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана	-	-	Хамтран ажилласан.	100
Нийт			1000 000	100

Сум орон нутагтай хамтран ажилласан ажлуудын жагсаалт

1. Амьжиргааны түвшин доогуур, хөгжлийн бэрхшээлтэй болон бүтэн өнчин, хагас өнчин цэцэрлэг, сургуулийн насны хүүхдүүдэд хичээлийн хэрэгслийн дэмжлэг үзүүлсэн. Төсөв: 3 сая төрөг. /Хамрагдсан хүүхэд 34/
2. Сэлэнгэ аймаг Баянгол сум Хараа баг сумын төв хэсэгт айл өрхийн ундны усны худгийн байр. Төсөв: 7.5 сая төгрөг.
3. Нийгмийн хариуцлагын гэрээний дагуу Сумын угтах үдэх хаалганы санхүүжилт. Төсөв: 10 сая төгрөг.
4. Тусгай зөвшөөрлийн талбайд суурьшиж байсан орон нутгийн иргэн Б.Галяд дөрвөн улирлын сууц хүлээлгэн өгч, тусгай зөвшөөрлийн талбайг чөлөөлсөн. Төсөв: 15 сая төгрөг.

Зураг 4. Хамтарч ажиллах үеийн зургууд

БҮЛЭГ 12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Уурхайн үйл ажиллагаатай танилцахаар 2025 оны 11-р сарын 1-ны өдөр сумын засаг дарга, байгаль орчны мэргэжилтэн сумын иргэдийн төлөөлөгчөөс ирж уурхайн үйл ажиллагаа болон хийж гүйцэтгэсэн ажлуудтай танилцсан.

Хүснэгт 11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөх оршин суугчид олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт

Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт				
ИНХ-д танилцуулах уулзалт	2-3-р улиралд	1500 000	Орон нутгийн иргэд болон байгаль орчны байцаагч нарт уурхайн үйл ажиллагаа тайлагнасан	100
БОМтайланг төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээний дагуу боловсруулж аймгийн байгаль орчны газарт хүргүүлэх цаасан хэлбэрээр болон Файл хэлбэрээр,уулзалт	2025.10.05 - 2025.11.01	ҮАЗ	БОМтайланг төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээний дагуу боловсруулж аймгийн байгаль орчны газарт хүргүүлэн цаасан хэлбэрээр болон Файл хэлбэрээр,уулзалт зохион	100
БОМТ тайлан, БОМ төлөвлөгөөг цаасан хэлбэрээр болон Файл хэлбэрээр	2025 оны 12 сарын 15-аас өмнө	ҮАЗ	-	100
Нийт		1500 000 төг		100

ДҮГНЭЛТ

“Сэлэнгэ минералс” ХХК нь Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дүгээр сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот тушаалаар шинэчлэн баталсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу Бороо-7, Бороо-41/42 алтны үндсэн орд газрыг ашиглах төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсрууллаа.

Хүснэгт 12. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүдийн зардлын нэгтгэл

№	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зарцуулагдсан нийт зардал мян.төг
		2025
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний ажлын зардал	11 410 000
2	Нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал	-
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө /Тэрбум мод/	9535 000
4	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө /Булгийн эх хашаалах/	15 000 000
5	Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төсөв	-
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	5000 000
7	Хог хаягдлын менежментээр хийгдэх ажлын зардал	5400 000
8	Химийн бодисын эрсдэлийн үнэлгээний төлөвлөгөө	6606 500
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал	3960 000
10	Удирдлага зохион байгуулалтын ажлын зардал	1000 000
11	Нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төсөв	1500 000
2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардлын дүн		59 411 500

Сэлэнгэ минералс ХХК нь 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд нийт 59 411 500 төгрөг зарцуулсан.

ХАВСРАЛТ

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

Сүхбаатар сум, Цагаан эрэгийн гудамж,
2-р багийн 2-р хэсэг. Утас: 7036-3983

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он 2025 / № У173, 175-176

Дээж ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас

Дээжийн тодорхойлолт

Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал

Дээжийн тоо, төрөл

Хүлээн авсан огноо

Дээжийн тодорхойлох үзүүлэлт

Шинжилгээ хийж дууссан огноо

"Сэлэнгэ Минералс" ХХК

Баянгол сум

БОШЛ-ийн инженер С.Цэнджав

3, Ундны ус

2025 - 10- 20

гол ион, биогений элемент

2025 - 10 - 25

Стандартын дугаар	Шинжилгээ хийсэн элементүүд	Малчны худаг	Үйлдвэрийн худаг	41-ийн худаг	MNS 900:2018
MNS ISO 10523:2001	РН –орчин	7.49	7.44	7.53	6.5-8.5
CA3 У 21:2012	Өнгө	-	-	-	20 градус
MNS 1097:2023	Кальци, мг/л	52.6	72.4	45.5	100.0
MNS 1097:2023	Магни, мг/л	20.2	51.4	22.9	30.0
MNS 1097:2023	Аммоны азот, мгN/л	Илрээгүй	0.12	Илрээгүй	1.5
MNS 4430:2005	Төмөр /нийт/, мг/л	Илрээгүй	0.58	Илрээгүй	0.3
MNS 9297:2005	Хлор, мг/л	5.6	23.4	7.1	350.0
MNS 6271:2011	Сульфат, мг/л	32.4	196.3	63.6	500.0
MNS 6779:2019	Нитрит, мгN/л	Илрээгүй	0.072	0.018	1.0
MNS 6834:2020	Нитрат, мгN/л	Илрээгүй	6.34	1.95	50.0
MNS 6831:2020	Гидрокарбонат	233.1	283.1	204.4	
MNS ISO 6059:2005	Хатуулаг, мг-экв/л	4.28	7.84	4.16	7.0
MNS 6833:2020	Перманганатын исэлдэх чанар, мгО/л	0.2	1.9	0.2	
MNS 6272:2011	Фтор, мг/л	Илрээгүй	0.46	0.67	0.7-1.5
MNS 1097:2023	Эрдэсжилт, мг/л	353.1	665.4	361.4	
CA3 У 20:2012	Na+K, мг/л	9.2	38.6	17.8	
MNS ISO 6878:2001	Фосфор, мг/л	Илрээгүй	Илрээгүй	0.012	3.5
MNS ISO 7888:1999	ЕС, µs/cm	501.0	901.0	460.0	1000.0
	Булингар, FNU	0.30	40.7	5.05	5.0
MNS 6835:2020	Цахиур, мг/л	Илрээгүй	4.74	5.77	
MNS ISO 11083:2001	Хром+6, мг/л	Илрээгүй	Илрээгүй	Илрээгүй	

Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт байрлах "Сэлэнгэ Минералс" ХХК-ний үйлдвэрийн худгийн усанд химийн шинжилгээ хийж үзэхэд MNS 900:2018 стандарт дахь зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс магни 1.71 дахин, төмөр 1.93 дахин, хатуулаг 1.12 дахин, булингар 8.14 дахин тус тус давсан байна.

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ийн инженер..... М.Өнөржаргал

Шинжилгээг боловсруулсан: БОШЛ-ийн технологич инженер..... М.Аягүл

Шинжилгээг хянасан: УЦУОШТөвийн дарга..... О.Ганбат

Хуулбарлан хэвлэхийг хориглоно.

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

Сүхбаатар сум, Цагаан эрэгийн гудамж,
2-р багийн 2-р хэсэг. Утас: 7036-3983

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он 2025 /У74

Дээж ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас

Дээжийн тодорхойлолт

Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал

Дээжийн тоо, төрөл

Хүлээн авсан огноо

Сорилтын арга, аргачлал

"Сэлэнгэ Минералс" ХХК

Баянгол сум

БОШЛ-ийн инженер С.Цэнджав

1, Хаягдал усны сорьц

2025 он 10 дугаар сарын 20

MNS ISO 10523:2001, MNS 1097:2023

MNS 6779:2019, MNS 6834:2020

MNS 6833:2020, MNS ISO 6878:2001

MNS ISO 5815:2015, MNS ISO 6060:2001

MNS 6836:2020

биогены үзүүлэлт

2025 он 10 дугаар сарын 25

Дээжийн тодорхойлсон үзүүлэлт

Шинжилгээ хийж дууссан огноо

ХАЯГДАЛ УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Шинжилгээний үзүүлэлтүүд, нэгж	10 дугаар сар	MNS 4943:2015
	41-ийн нуурын ус	
РН —орчин	7.36	6-9
Аммоны азот, мгN/л	0.30	
Нитрит, мгN/л	0.032	15
Нитрат, мгN/л	3.62	
Фосфор, мгPO ₄ /л	0.121	1.5
Хлор, мг/л	18.4	
Сульфат, мг/л	92.3	
Төмөр, мг/л	0.09	
ЕС, FNU	730.0	
Хром+6, мг/л	0.001	0.01
Буллинггар	27.8	
Жинлэгдсэн бодис (умбуур бодис), мг/л	24.8	30
Өнгө	33.01	-
Перманганатын исэлдэх чанар	3.3	20

Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт байрлах "Сэлэнгэ Минералс" ХХК-ний хаягдал уснаас дээж авч химийн шинжилгээ хийж үзэхэд MNS 4943:2015 стандарт дахь зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан үзүүлэлт алга байлаа.

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ийн инженер.....

Шинжилгээг боловсруулсан: БОШЛ-ийн технологич инженер.....

Шинжилгээг хянасан: УЦУОШТөвийн дарга.....

М.Өнөржаргал

М.Аягүл

О.Ганбат

Хуулбарлан хэвлэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

77 553

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

Сүхбаатар сум, Цагаан эрэгийн гудамж,
2-р багийн 2-р хэсэг. Утас: 7036-3983

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он 2025 / X110-112

Дээж ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас

Дээжийн тодорхойлолт

Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал

Дээжийн тоо, төрөл

Хүлээн авсан огноо

Дээжийн тодорхойлох үзүүлэлт

Шинжилгээний аргын стандарт

Шинжилгээ хийж дууссан огноо

“Сэлэнгэ Минералс” ХХК

Баянгол сум

БОШЛ-ийн инженер С.Цэнджав

3, Хөрс

2025 – 10 – 20

агрохимийн үзүүлэлт

MNS 3310:1991

2025 – 10- 25

ХӨРСНИЙ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

№	Дээж авсан цэгийн нэр	Тодорхойлсон элементүүд мг/кг							
		РН	Чийг %	Нитрат	Фосфор	Аммоний азот	ялзмаг	ЕС, $\mu\text{S}/\text{cm}$	Сульфат
1	Овоолго	7.76	1.07	2.8	31.4	20.3	1.3	20.1	26.4
2	Кемп	8.08	1.11	3.9	16.1	28.6	1.7	9.1	46.9
3	Засвар	8.29	1.39	5.7	32.8	31.0	4.3	6.7	211.6
MNS 3297:2019 стандарт дахь /ЗДХ/		6-9	-	130.0	-	-	-	-	160.0

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ийн инженер.....

Шинжилгээг боловсруулсан: БОШЛ-ийн технологич инженер.....

Шинжилгээг хянасан: УЦУОШТөвийн дарга.....

С.Цэнджав

М.Аягүл

О.Ганбат

Хуулбарлан хэвлэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

00052

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

Сүхбаатар сум, Цагаан эрэгийн гудамж,
2-р багийн 2-р хэсэг. Утас: 7036-3983

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он 2025 /А139-141

Дээж ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас

Дээжийн тодорхойлолт

Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал

Дээжийн тоо, төрөл

Хүлээн авсан огноо

Сорилтын арга, аргачлал

"Сэлэнгэ Минералс" ХХК

Баянгол сум

БОШЛ-ийн инженер С.Цэнджав

3, Агаарын дээж

2025 – 10 - 20

MNS 0017-2-5-12:2021

MNS 0017-2-5-11:2021

MNS4048-88

Дээжийн тодорхойлсон үзүүлэлт

Шинжилгээ хийж дууссан огноо

хүхэрлэг хий, азотын давхар исэл, нийт тоос

2025 – 10 - 21

АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

№	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Тодорхойлсон элементүүд, мг/м3	
		Азотын давхар исэл (NO2)	Хүхэрлэг хий (SO2)
1	Кемп	0.051	0.012
2	Техникийн хэсэг	0.021	0.007
3	Хучилтын зам	0.027	0.001
MNS4585:2025 стандарт дахь хүлцэх агууламж		0.200	0.450

№	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Тодорхойлсон элементүүд		
		Нийт тоос, мг/м3		
		Дундаж	Хамгийн их	Хамгийн бага
1	Кемп	0.042	0.122	0.037
2	Техникийн хэсэг	0.116	3.58	0.032
3	Хучилтын зам	0.041	0.047	0.035
MNS4585:2025 стандарт дахь хүлцэх агууламж		0.500	-	-

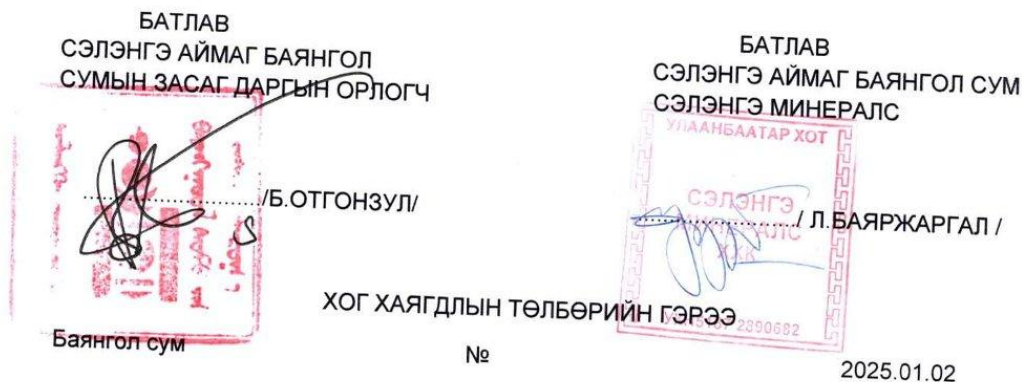
Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын "Сэлэнгэ Минералс" ХХК-ны уурхайн орчмоос агаарын дээж авч химийн шинжилгээ хийж үзэхэд MNS 4585:2025 стандарт дахь хүлцэх агууламжаас давсан үзүүлэлтгүй байна.

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ийн инженер..... С.Цэнджав
Шинжилгээг боловсруулсан: БОШЛ-ийн технологич инженер..... М.Аягүл
Шинжилгээг хянасан: УЦУОШТөвийн дарга..... О.Ганбат

Хуулбарлан хэвлэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

00251

ГЭРЭЭНИЙ ЗОРИЛГО

Монгол Улсын Хог хаягдалын тухай хуулийг хэрэгжүүлж ахуй, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний явцад гарсан хог хаягдлыг цаг хугацаанд нь шуурхай тээвэрлэж, цэвэрхэн эрүүл орчин бүрдүүлэхэд энэхүү гэрээний зорилго оршино.

Монгол Улсын Засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1, 2 дахь хэсгийн "д" заалт, хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.2 дахь 9.2.1, 9.2.2, Сангийн сайд, Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын хамтарсан 2018 оны 7 сарын 19-ний 192, Б/243 тушаал, Сумын ИТХ-ын 2021 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 6-р хуралдааны 28-р тогтоолыг тус тус үндэслэн нэг талаас Баянгол сумын Засаг даргын тамгын газрыг төлөөлж нягтлан бодогч Гомбо овогтой Ганзориг, нөгөө талаас Сэлэнгэ минералс ххк Лхагвасүрэн овогтой Баяржаргал нар харилцан тохиролцож 2025 оны 01 дүгээр сарын 02-нээс 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн хүртэл хугацаатайгаар гэрээ байгуулав.

ГЭРЭЭНИЙ ҮНДЭСЛЭЛ

НЭГ. ЗАХИАЛАГЧ БАЙГУУЛЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

Захиалагч нь өөрийн ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг тогтоосон цаг хугацаанд тээвэрлэж байгаа эсэхэд хяналт тавьж, шаардлага тавих эрхтэй.

1. Монгол Улсын хог хаягдлын тухай хууль, Засгийн газрын 2007 оны 18 дугаар тогтоолыг үндэслэн хог хаягдал үүсгэсний төлбөр болох сарын 150 000 төгрөг, жилийн 750 000 төгрөгийг хог хаягдлын гэрээ байгуулснаас хойш 10 хоногийн дотор багтаан хог хаягдлын хураамжийг төрийн сангийн 100 130 800 947 тоот дансанд хийх.
2. Улирал улирлаар хог хаягдлын төлбөрөө тушаахаар гэрээ байгуулав.
3. Монгол Улсын "Ариун цэврийн тухай" хуулийн 7.4, 17.1.4 дэх заалтыг үндэслэн гадаад орчноо бохирдуулахгүй хог хаягдлыг төвлөрсөн цэгээс өөр газар хаяхгүй байх үүрэгтэй.
4. Захиалагч Монгол Улсын хог хаягдлын тухай хуульд заасны дагуу хог хаягдлыг цэвэрлэх, зайлуулах, устгах үүрэгтэй.
5. Тусгай эмнэлгийн байгууллагын хог, цацраг идэвхит болон химийн хортой бодис, үйлдвэрлэл, туршилт, шинжилгээний ажил хийх үед захиалагч байгууллага нь гүйцэтгэгч байгууллагад урьдчилан мэдэгдэх үүрэгтэй.

ХОЁР. ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

1. Монгол Улсын хог хаягдлын тухай хуулийн 12 дугаар заалтыг үндэслэн аж ахуй нэгж байгууллага, иргэдээс хог хаягдал гаргасны төлбөрийг нэхэмжлэн авах эрхтэй.
2. Гүйцэтгэгч нь тухайн байгууллагатай байгуулсан гэрээний дагуу цаг хугацаанд нь зөөж тээвэрлэж, зайлуулж байх үүрэгтэй.
3. Тусгай хог хаягдлын Засгийн газрын 2006 оны 238 дугаар тогтоол, сумын ИТХ-ын баталсан журмын дагуу зөөж тээвэрлэж, зайлуулж байх үүрэгтэй.
4. Байгууллага, аж ахуй нэгж, иргэд хог хаягдлын төлбөрөө төлөөгүй тохиолдолд хоног тутмын 0,5 хувийн алданги тооцож ажиллана.

ГУРАВ. БУСАД ЗҮЙЛ

1. Өөрийн эзэмшлийн байшин барилга засварлах, буулгасан тохиолдолд барилгын хог хаягдлаа тусд нь тээвэрлэнэ.
2. Тээврийн хөлсний тарифанд өөрчлөлт орсон тохиолдолд хоёр тал харилцан тохиролцож гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулна.
3. Гэрээгээр хоёр тал харилцан бие биедээ хүндэтгэлтэй хандах ба маргаантай асуудлыг зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд шийдвэрлэх боломжгүй болсон тохиолдолд хууль хяналтын байгууллагад хандаж болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ЗДТГ-ЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

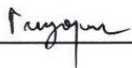
/РД:9056084/

НЯГТЛАН БОДОГЧ

/АЛБАН ТУШААЛ/

ГОМБО ОВОГТОЙ ГАНЗОРИГ

/ОВОГ НЭР/

/ГАРЫН ҮСЭГ/

ХАРИЛЦАХ УТАС: 99488963

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ БАЯНГОЛ СУМ

СЭЛЭНГЭ МИНЕРАЛС /РД-2890682/

/ АЛБАН ТУШААЛ /

ЛХАГВАСҮРЭН ОВОГТОЙ БАЯРЖАРГАЛ

/ОВОГ НЭР/

/ГАРЫН ҮСЭГ/

ХАРИЛЦАХ УТАС: 99097529

16:28 4G

< [Icons] ...

Огноо/Date: 2025.08.15 16:25:54

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information
Журналын/Journal No: 001238635276
Системийн огноо/System Date: 2025.08.15 16:25:54

ДТ/ From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5034281928	Л***** БАЯРЖАРГАЛ	750,000.00 MNT	1.00
/ Долоон зуун тавин мянган төгрөг /				
КТ/ To	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name		
	90	State Fund - Төрийн Сан		
IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name			
100130800947	С.Ба Хог хагдлын хураамж		750,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:
Сэлэнгэ минералс Хог хагдлын хураамж 2025 он

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:
Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:
Гарын үсэг/Signature:
Тамга/Stamp:

Он/Year (YYYY) ____ Сар/Month (MM) ____ Өдөр/Day (DD) ____

Сурталчингаа/Advertisement:

← Reply → Forward 😊

Батлав:
Хараа-Ерөө голын сав газрын
захиргааны дарга
.....Ө. Ариунбаатар

Батлав:
"Сэлэнгэ минералс" ХХК-ийн
Гүйцэтгэх захирал
.....С.Дэлэл Баяржаргал

УС АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 10 сарын 01 –ны өдөр Дугаар № 32

Нэг. Ерөнхий зүйл

Дархан-Уул аймаг
УКН15187 2890682

Монгол улсын "Усны тухай хууль"-ийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1-д заасны дагуу Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг "Усны газар" -ын 2025 оны 09 дүгээр сарын 19-ны өдрийн Е-2508-000110 тоот ус ашиглуулах дүгнэлт, Хараа-Ерөө голын сав газрын захиргаанаас олгосон 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/64 тоот ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Усны нөөц ашиглуулагчийг төлөөлж Хараа-Ерөө голын сав газрын захиргааны Усны барилга байгууламж, үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн ус ашиглалтын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн А.Батсуурь, Ус ашиглагчийг төлөөлж Сэлэнгэ аймаг Баянгол сум, Хараа 1-р багт орших МУ-017548 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй, 9011020092 тоот улсын бүртгэлийн, 2890682 тоот регистрийн дугаартай "Бор толгой", "Нарт толгой"-ийн үндсэн ордыг ил аргаар олборлох, баяжуулах "Сэлэнгэ минералс" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал Л.Баяржаргал нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл хугацаатайгаар байгуулав.

1.2. Гэрээг Монгол хэлээр 2% үйлдэж талуудад нэг нэг хувь хадгалагдах бөгөөд аль ч хувь нь хуулийн хүчинтэй баримт мөн.

1.3. Энэхүү гэрээнд тусгагдаагүй зүйлийг Монгол Улсын холбогдох хуулиар зохицуулна.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: Унд ахуй, Баяжуулах технологид болон, зам талбайн усалгаа, мод тарих хэрэгцээнд уурхайн шүүрлийн ус болон худгаас ашиглана. "Сэлэнгэ минералс" ХХК нь 2025 оны ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний 3.1-т 26000 тн хүдэр (элс)-ийг 5-12 сарын хооронд уусган баяжуулна гэсэн байна. Мөн технологийн усны хэрэглээг уурхайн ухлагад орж ирэх 95.04 м³/хон шүүрлийн усаар хангахаар байгаа тул 100 хувь гэж авлаа.

2.2. Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 тоот тушаалаар баталсан "Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны хэрэглээний норм"-ын дагуу үйлдвэрлэлийн хэрэгцээний усны хэмжээг тооцоход:

Техникийн хүчин чадлаар үйлдвэрлэл болон бусад үйл ажиллагаанд шаардагдах усны хэмжээг тооцвол:

50.0 хүн * 0.15 м³ * 300 хон = 2,250.00 м³ – Ашиг олох зориулалтаар ахуйд ашиглах усны хэмжээ

26000 тонн * 3.0м³ = 78,000.00 м³ – ашигт малтмал олборлон баяжуулахад шаардагдах усны хэмжээ.

1273.0 ширхэг * 0.04 м³ * 1 удаа = 50.92 м³ – Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих модонд ашиглах усны хэмжээ.

13000,0 м² * 0.002м³ * 1 удаа = 26.00 м³ –Зам талбайн усалгаа хийх усны хэмжээ

95.04 м³ * 1.0 м³ * 300 хон = 28,512.00 м³ – Уурхайд шүүрлээр орж ирэх усны хэмжээ.

Нийт ашиглах усны хэмжээ: 2,250.00 м³ + 78,000.00 м³ + 50.92 м³ + 26.00 м³ + 28,512.00 м³ = 108,838.92 м³

2.3. Усны чанар, найрлага: Үйлдвэрлэлд шавхан зайлуулах шүүрлийн ус хэрэглэнэ.

2.4. Усны эх үүсвэрийн байршил, хоногт ашиглах усны хэмжээ: Өөрийн эзэмшлийн гүний 2 худагтай.

Байршил: 48°46'39.70"N 106° 3'5.90"E ундарга 2.0 л/с

48°47'19.86"N 106° 4'29.25"E ундарга 1.5 л/с

Унд ахуйн хэрэгцээнд 11.85 м³/хон усыг гүний худгаас авч ашиглана.

2.5. Усны барилга байгууламж:

Усан сан нь: 30м өргөн, 40м урт, 2м гүнтэй байна.

2.6. Худаг өргөлтийн станцууд усны тоолуур насосны хүчин чадал:

Марк NF-50, м3/цаг 25, квт 30, 5 ширхэг насос

Марк 3В33, м3/цаг 30, квт-6, 3 ширхэг насос

2.7. Дамжуулах байгууламж: 100 диаметртэй уян хоолой

2.8. Хаягдал усны хэмжээ цэвэрлэгээний арга:

Унд ахуйн хэрэгцээнээс гарсан бохир усыг хөрсөнд нэвчүүлнэ.

2.9. Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл:

"Бор толгой, "Нарт толгой"-ыг ил болон далд аргаар ашиглах төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг 2024 онд "Дорнын байгаль" ХХК хийж гүйцэтгэсэн.

2.10 Онцгой нөхцөл:

- Улирал бүр 2-с доошгүй удаа хаягдал усны холимог сорьц авч байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэж дүнг улирал бүр сав газрын захиргаанд ирүүлэх

-Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах

- Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны А82/128 тоот хамтарсан тушаалаар батлагдсан ахуйн бохир ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах журмыг хэрэгжүүлэн ажиллах.

2.11. Ус ашигласны төлбөрийн хэмжээ:

Ашиг олох зориулалтаар үйлдвэрлэлд ашиглах $2,250.00 \text{ м}^3$ газрын доорх ус, уурхайн шүүрэн орж ирэх $28,512.00 \text{ м}^3$ газрын доорх усны төлбөрийн хэмжээг "Усны экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээг шинэчлэн батлах" тухай Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолоор Хараа-Ерөө голын сав газарт тогтоосон газрын доорх усны экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээ, "Тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах" тухай Засгийн газрын 2013 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 327 дугаар тогтоолд заасан ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр, "Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоох, хөнгөлөх" тухай Засгийн газрын 2013 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 326 дугаар тогтоолд заасан хувь хэмжээг ашиглан тооцвол:

Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах газрын доорх усны төлбөр: $2,250.00 \text{ м}^3 \times 82.92 \text{ төг/м}^3 = 186,570.00 \text{ төг}$

Уурхайд шүүрлээр орж ирэх усны төлбөр: $28,512.00 \text{ м}^3 \times 580.44 \text{ төг/м}^3 = 16,549,505.28 \text{ төг}$

- 82.92 төг/м^3 – Хараа-Ерөө голын сав газарт ашиг олох зориулалтаар хүнсний үйлдвэрлэлд газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээ.

- 580.44 төг/м^3 – Хараа-Ерөө голын сав газарт шавхан зайлуулсан газрын доорх усны экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээ.

Нийт төлбөрийн хэмжээ: $186,570.00 \text{ төг} + 16,549,505.28 \text{ төг} = 16,736,075.28 \text{ төгрөг}$
(Арван зургаан сая долоон зуун гучин зургаан мянга далан таван төгрөг хорин найман мөнгө)

Төлбөр төлөлт: Усны нөөц ашигласны төлбөрийг Төв аймгийн төрийн сан банкны 100130100944 тоот дансанд 2025 оны 12 сарын 10-ний өдрийн дотор усны төлбөрийг бүрэн төлж барагдуулна.

Ус ашиглалтын мэдээ тайлан, болон усны нөөц ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төлсөн (хагас, бүтэн жилээр төвлөрүүлж) тайланг Хараа-Ерөө голын сав газрын захиргаанд гаргаж өгнө.

Засгийн газрын 2018 оны 391 тоот тогтоолоор батлагдсан "Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөр тооцох журмын дагуу илүү ашигласан усны төлбөрийг илүү ашигласан усны эзлэх хувийн жингээр шатлан өсгөж төлөхөөр заасныг анхаарч, жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө, календарьчилсан графикайг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

3.1 Гэрээ байгуулагч талууд нь "Усны тухай" хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5, 22 дугаар зүйл, 24 дүгээр зүйл, 28 дугаар зүйл, 29 дүгээр зүйл 30 дугаар зүйлийн 30.1.2, 30.2, 31 дүгээр зүйлийн 31.2, 31.1.1 –д заасан зүйл заалтуудын дагуу эрх эдэлж үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

- 4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг, дарж баталгаажсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.
- 4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.
- 4.3. Гэрээний биелэлтийг талууд 2025 оны 12-р сарын 10-ны өдрийн дотор ус ашиглалтын тайлан болон усны нөөц ашигласны төлбөрийн мэдээг хүлээн авч гэрээний биелэлтийг дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.
- 4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.
- 4.5. Гэрээг Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.9, 29 дүгээр зүйлийн 29.3 дахь заалтууд болон дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцална.
- 4.5.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн.
- 4.5.2. Аль нэг тал нь татан буугдсан.
- 4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН ТАЛУУД:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

ХЕГСГЗ-ны Усны барилга байгууламж, үйлдвэр
Хөдөө аж ахуйн ус ашиглалтын асуудал
хариуцсан мэргэжилтэн, Х... А.Батсуурь

ХАЯГ:

Дархан-Уул аймаг, Дархан сумын 14 баг,
Монгол банкны 3 давхар, 301 тоот
Хараа-Ерөө голын сав газрын захиргаа
Утас: 70373171

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

"Сэлэнгэ минералс" ХХК-ийн
Гүйцэтгэх захирал
... Л.Баяржаргал

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Энхтайваны өргөн чөлөө, УНБ төв
13 дугаар давхар, 1326 тоот.
Утас: 99097529, 89578269

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМ
ХАРАА-ЕРӨӨ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН
ЗАХИРГАА

45053 Дархан-Уул аймаг, Дархан сум,
14-р баг Монгол банкны 3-р давхарт
Утас/Факс: 7037-3171, E-mail: kharaaeruu@yahoo.com

2025.10.01 № 115
танай _____-ны № _____-т

"СЭЛЭНГЭ МИНЕРАЛС" ХХК-Д

Ус ашиглах гэрээ,
зөвшөөрөл хүргүүлэх тухай

Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6 дахь заалт, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт мөн Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2025 оны 09 дүгээр сарын 19-ний өдрийн Е-2508-000110 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, танай компанийн 2025 оны 09 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 01/29 тоот хүсэлтийг тус тус үндэслэн "Сэлэнгэ минералс" ХХК-д ус ашиглуулах гэрээ байгуулан, зөвшөөрлийг хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хавсралт .....хуудастай.

ДАРГА _____ Ө.АРИУНБААТАР

ХАРАА-ЕРӨӨ ГОЛЫН
САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН
ТУШААЛ

2025 оны 10 сарын 01 өдөр

Дугаар 64

Дархан

Ус ашиглуулах зөвшөөрөл олгох тухай

Монгол улсын "Усны тухай хууль"-ийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6 дахь заалт, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2025 оны 09 дүгээр сарын 19-ний өдрийн Е-2508-000110 тоот ус ашиглуулах дүгнэлтийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Хараа-Ерөө голын сав газарт Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын Хараа 1-р багт орших МУ-017548 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй, 9011020092 тоот улсын бүртгэлийн, 2890682 тоот регистрийн дугаартай "Бор толгой", "Нарт толгой" ордыг ил аргаар олборлох, баяжуулах "Сэлэнгэ минералс" ХХК-д 2025 онд ашиг олох зориулалтаар ашиглах ус 2,250.0 м3/жил, шүүрлийн ус 28,512.0 м3/жил нийт 30,762.0 м3/жил ус авч ашиглахыг зөвшөөрсүгэй.

2. "Усны тухай хууль"-ийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1-д тус тус заасны дагуу ус ашиглах гэрээ байгуулан, энэ хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5, 28 дугаар зүйлийн 28.7, 28.18, 29 дүгээр зүйлийн 29.1, 30 дугаар зүйлийн 30.1, 31 дүгээр зүйлийн 31.2 дахь заалт болон ус ашиглахад тавигдах шаардлага, эрх үүргийг мөрдөж ажиллах, "Улсын усны мэдээллийн сан" бүрдүүлэхтэй холбогдуулж ус ашиглалтын тайланг 2025 оны 12 дугаар сарын 10-ний өдрийн дотор Хараа-Ерөө голын сав газрын Захиргаанд ирүүлэхийг "Сэлэнгэ минералс" ХХК-ийн захирал Л.Баяржаргал-д даалгасугай.

3. Тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Сэлэнгэ аймаг Баянгол сумын Засаг дарга, Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч нарт зөвлөсүгэй.

Хавсралт...хуудастай.

ДАРГА

Ө.АРИУНБААТАР

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2025 оны 09 -р
сарын 19 -ны өдөр

Дугаар Е-2508-000110

Улаанбаатар хот Утас:
265528, 265578

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр: Сэлэнгэминералс ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 2890682
Захирал: Баяржаргал
Холбоо барих дугаар: 91113775
Факс :
И-мэйл хаяг :

2.Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: Бор толгой
Байршил: Сэлэнгэ, Баянгол, 1-р баг, Хараа
Харьяалагдах сав газар: Хараа голын сав газар
Хамаарах салбар: Уул уурхай
Төслийн дэлгэрэнгүй: -

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Сэлэнгэминералс

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
7	1 ээлжээр	80	35	0

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	50.0	хоногт 1 хүн	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 12-т үндсэн 8 ажилтан, туслан гүйцэтгэгч компаний 42 ажилтан нийт 50 ажилтан ажиллана гэсэн байна. Мөн маягт 3.1-т жилийн 3-12 саруудад үйл ажиллагаа явуулна гэсэн байна.
Алтны үндсэн ордыг гравтацийн	26000.0	тонн	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 3.1-т 26000

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
аргаар уусган баяжуулахад шаардагдах усны хэрэглээ			тн хүдэр (элс)-ийг жилийн 5-12 сарын хооронд уусган баяжуулна гэсэн байна. Мөн технологийн усны хэрэглээг уурхайн ухлагад орж ирэх 95.04 м3/хон шүүрлийн усаар хангахаар байгаа тул 100 хувь гэж авлаа.
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих мод арчилгаа, усалгаа	1273.0	ш	2024 он батлагдсан БОННУТ-ын хуудас 435-д нийт 3851 м урттай талбайд 1273 ш мод тарина гэсэн байна. Тэрбум модны усалгааг уурхайн ухлагад орж ирэх 95.4 м3/хон шүүрлийн усаар хангахаар байгаа тул 100% гэж авлаа.
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	13000.0	м2	Зам талбайн усалгааг уурхайн ухлагад орж ирэх 95.4 м3/хон шүүрлийн усаар хангахаар байгаа тул 100% гэж авлаа.
Шавхан зайлуулах шүүрлийн усны хэмжээ	95.04	м3	Уурхайн ухлагад орж ирэх шүүрлийн усны хэмжээ 1.1 л/сек (95.04 м3/хон) гэсэн байна. /БОННУТ-ийн хуудас 128, 2024.02.08-ны өдрийн 35 дугаартай усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт/ 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 3.1-т жилийн 3-12 саруудад үйл ажиллагаа явуулна гэсэн байна.

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний худаг	Үнд ахуй	3.5	302.4	Төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардагдах үнд ахуйн усны хэрэглээг манай газраас 2024.02.08-ны өдөр гаргасан 35 дугаартай усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд өөрийн эзэмшлийн талбайд гаргуулсан 3.5 л/сек (302.4 м3/хон) нийлбэр ундаргатай 2 өрөмдмөл худгаас хангахад хүрэлцээтэй гэсэн байна.
Шүүрлийн ус	Усны хэрэглээ	1.1	95.04	Төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардагдах технологи, зам талбайн усалгаа, ногоон байгууламжийн усны хэрэглээг манай газраас 2024.02.08-ны өдөр гаргасан 35 дугаартай усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд уурхайн ухлагад орж ирэх 95.4 м3/хон шүүрлийн усаар хангахад хүрэлцээтэй гэсэн байна.

7. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ :
Холбоо барих :
Нэмэлт мэдээлэл:

Дорнын байгаль ХХК
91113625

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)	Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын голч, мм	Дамжуулах шугамын урт, м

10. Онцгой нөхцөл

- Нөхөн сэлбэлтээр авах усны хэмжээг 20%-иас хэтрүүлэхгүй байх.
- Уурхайн шүүрлийн усыг ногоон байгууламжийн усалгаа болон зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах;
- Ахуйн бохир усыг зохих стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж, халдваргүйжүүлэн зам, талбайн тоосжилт, биологийн нөхөн сэргээлтэд эргүүлэн ашиглах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх.
- Усыг ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээнд хэмнэлттэй ашиглах, усны алдагдлыг бууруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	50	хоногт 1 хүн	0.15	300.0	Хоног	2,250.00	0.00	2,250.00
Алтны үндсэн ордыг гравацийн аргаар уусган баяжуулахад шаардагдах усны хэрэглээ	26000	тонн	3.0	1.0	Хоног	78,000.00	78,000.00	0.00
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих мод арчилгаа, усалгаа	1273	ш	0.04	1.0	Удаа	50.92	50.92	0.00
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	13000	м2	0.002	1.0	Удаа	26.00	26.00	0.00
Шавхан зайлуулах шүүрлийн усны хэмжээ	95	м3	1.0	300.0	Хоног	28,512.00	0.00	28,512.00
Нийт						108,838.92	78,076.92	30,762.00

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт хэрэгжих Сэлэнгэ минералс ХХК-ийн
Бороо -7, Бороо-41/42 алтны үндсэн ордыг ил болон далд аргаар ашиглах
төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн
тайлан

MV-017548

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	2250.00	Газрын доорх ус	0.0	82.92	186,570.00	0.0	186,570.00
Алтны үндсэн ордыг гравтацийн аргаар уусган баяжуулахад шаардагдах усны хэрэглээ	0.00	Газрын доорх ус	0.0	1354.36	0.00	0.0	0.00
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих мод арчилгаа, усалгаа	0.00	Газрын доорх ус	0.0	69.10	0.00	0.0	0.00
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	0.00	Газрын доорх ус	0.0	165.84	0.00	0.0	0.00
Шавхан зайлуулах шүүрлийн усны хэмжээ	28512.00	Газрын доорх ус	0.0	580.44	16,549,505.28	0.0	16,549,505.28
Нийт	30,762.00				16,736,075.28		16,736,075.28

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

- Нөхөн сэлбэлтээр авах усны хэмжээг 20%-иас хэтрүүлэхгүй байх.
- Уурхайн шүүрлийн усыг ногоон байгууламжийн усалгаа болон зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах;
- Ахуйн бохир усыг зохих стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж, халдваргүйжүүлэн зам, талбайн тоосжилт, биологийн нөхөн сэргээлтэд эргүүлэн ашиглах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх.
- Усыг ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээнд хэмнэлттэй ашиглах, усны алдагдлыг бууруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

- Ус ашиглуулах дүгнэлтийн онцгой нөхцөлийг хангаж ажиллаагүй тохиолдолд дараа оны ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй болохыг анхаарч ажиллана уу;
- Усны тухай хуулийн 28.6-д заасны дагуу Хараа-Ерөө голын сав газрын захиргаанаас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, зохих журмын дагуу гэрээ байгуулах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус татах шугам хоолой бүрд баталгаажуулсан онлайн тоолуур суурилуулж, тоолуурын заалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож, Төсвийн тухай хуулийн 23.6.5-д заасны дагуу төсөвт төвлөрүүлэх;
- Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах;
- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа жилийн эхний улиралд багтаан гаргуулах;
- Жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх;
- Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны нөөц ашигласны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцохыг анхаарах;
- Үйл ажиллагаа нь зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед Сав газрын захиргаа болон холбогдох төрийн захиргааны байгууллагуудад даруй мэдэгдэж, тухайн оны ус ашиглалтын тайланд тусгаж ирүүлэх;

Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт хэрэгжих Сэлэнгэ минералс ХХК-ийн
Бороо -7, Бороо-41/42 алтны үндсэн ордыг ил болон далд аргаар ашиглах
төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн
тайлан

MV-017548

- Усны тухай хуулийн 7.5-д заасны дагуу улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус ашиглалтын тайлан (газрын доорх усны хяналт шинжилгээний мэдээ, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээ)-г 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны дотор Усны газарт office@water.gov.mn цахим хаягаар болон холбогдох газруудад хүргүүлж ажиллах;

Боловсруулсан:

УС АШИГЛАЛТЫН ХЭЛТЭС

Б.АЛТАНЗУЛ

Боловсруулсан огноо:

2025.09.15

Байгууллагын нэр:
Газар хэлтэс:
Албан тушаал:
Овог нэр:
Зурсан огноо:

Усны газар
Удирдлага
Даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч
Занзэмдэр Батбаяр
2025.09.19 16:40:44

Аж ахуйн нэгжийг бүртгэх бүртгэлийн хуудас

Аюултай хог хаягдал үүсгэгч болон тээвэрлэх, цуглуулах, дахин боловсруулах, устгах, экспортлох үйл ажиллагаа эрхлэх аж ахуйн нэгжийг бүртгэх бүртгэлийн хуудас

Бүртгэлийн мэдээлэл		
Бүртгэлийн дугаар	Y-002198	
Бүртгүүлсэн огноо	2025-10-15	
Мэдээ оруулсан хэрэглэгчийн нэр	Сэлэнгэ аймгийн БОАЖГ - Бүрэнбаатар	

Аж ахуйн нэгжийг бүртгэх бүртгэлийн хуудас дэлгэрэнгүй харах хэсэг		
1	Бүртгүүлэх зорилго	Үйл ажиллагаанаас аюултай хог хаягдал үүсдэг тул бүртгүүлэх
2	Аж ахуйн нэгжийн нэр	Сэлэнгэ минералс ХХК
3	Аж ахуйн нэгжийн бүртгэлийн дугаар	Улсын бүртгэлийн дугаар 9011020092

MON

3:43 PM

10/15/2025

НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ТАЙЛАГНАСАН БАРИМТ

Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум

№

Огноо 2025 10.13

1. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч: "Сэлэнгэ минералс" ХХК
Байршил: Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум, Хараа баг, 6-р хэсэг Бор толгой
2. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугч: Дурсан Танил
Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчийн холбоо барих дугаар: 88527123

№	Танилцуулсан ажил	Танилцуулсан байдал
1	Тусгай зөвшөөрлийн талаар	2004 онд хайгуулын тусгай зөвшөөрөл авсан бөгөөд манай компани 2006-2014 онд хайгуулын ажил гүйцэтгэж, 2014 онд MV-017548 дугаартай ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл авсан.
2	Бичиг баримт	2022 онд ТЭЗҮ, 2024 онд БОНУ-ний тодотгол хийлгэж батлуулсан бөгөөд 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөг АМГТГ-аар, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОУАӨЯ-аар батлуулан ажиллаж байна.
2	Тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд хийгдэж буй ажил	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Бор толгой, Нарт толгой хэсэгт олборлолтын бэлтгэл ажил, гравитацийн үйлдвэр, технологийн болон орон нутгийн иргэдийн замын ажил хийгдэж байна. Мөн шороон ордны илрэл байгаа эсэх талаар судалгаа хийх хүрээнд алтны шороон илэрлийг хайх өрөмдлөг, суваг малталтын ажил хийгдэж байна.
3	Нийгмийн хариуцлагын гэрээний хүрээнд хийгдсэн ажил	2022 онд Сумын шугам сүлжээний ажилд шугамын дулаалга, лотки дэмжлэгээр өгч оролцсон. 2023, 2024 онд Хүүхдийн тоглоомын талбайг Голланд зүлгээр зүлэгжүүлсэн. 2025 онд Баянгол сумын угтах, үдэх хаалганы бүтээн байгуулалтад оролцсон.
4	Багтай хамтран хэрэгжүүлсэн ажил	2023 онд амжиргааны түвшин доогуур иргэд болон гүний усны худгийн байранд өвлийн түлш, ахмадын баяр, цагаан сараар ахмадуудад гарын бэлэг, 2024 онд жирэмсэн болон хөхүүл ээж нарт нэг удаагийн мөнгөн дэмжлэг 2025 онд хөгжлийн бэрхшээлтэй болон өнчин хүүхдүүдэд хичээлийн хэрэгсэлийн дэмжлэг 2 гүний усны худгийн байр барихаар бэлтгэл ажил хийгдэж байна.
5	Оршин суугчийн санал	

Танилцуулсан:	Танилцсан
"Сэлэнгэ минералс" ХХК, Д.Шинэбаатар	Иргэн: <u>Дурсан Танил</u>

НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ТАЙЛАГНАСАН БАРИМТ

Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум

№

Огноо

2025.10.14

1. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч: "Сэлэнгэ минералс"ХХК
Байршил: Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум, Хараа баг, 6-р хэсэг Бор толгой

2. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугч: Баламтай
Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчийн холбоо барих дугаар: 89995832

№	Танилцуулсан ажил	Танилцуулсан байдал
1	Тусгай зөвшөөрлийн талаар	2004 онд хайгуулын тусгай зөвшөөрөл авсан бөгөөд манай компани 2006-2014 онд хайгуулын ажил гүйцэтгэж, 2014 онд MV-017548 дугаартай ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл авсан.
2	Бичиг баримт	2022 онд ТЭЗҮ, 2024 онд БОНҮ-ний тодотгол хийлгэж батлуулсан бөгөөд 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөг АМГТГ-аар, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОУАӨЯ-аар батлуулан ажиллаж байна.
2	Тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд хийгдэж буй ажил	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Бор толгой, Нарт толгой хэсэгт олборлолтын бэлтгэл ажил, гравитацийн үйлдвэр, технологийн болон орон нутгийн иргэдийн замын ажил хийгдэж байна. Мөн шороон ордны илрэл байгаа эсэх талаар судалгаа хийх хүрээнд алтны шороон илэрлийг хайх өрөмдлөг, суваг малталтын ажил хийгдэж байна.
3	Нийгмийн хариуцлагын гэрээний хүрээнд хийгдсэн ажил	2022 онд Сумын шугам сүлжээний ажилд шугамын дулаалга, лотки дэмжлэгээр өгч оролцсон. 2023, 2024 онд Хүүхдийн тоглоомын талбайг Голланд зүлгээр зүлэгжүүлсэн. 2025 онд Баянгол сумын угтах, үдэх хаалганы бүтээн байгуулалтад оролцсон.
4	Багтай хамтран хэрэгжүүлсэн ажил	2023 онд амжиргааны түвшин доогуур иргэд болон гүний усны худгийн байранд өвлийн түлш, ахмадын баяр, цагаан сараар ахмадуудад гарын бэлэг, 2024 онд жирэмсэн болон хөхүүл ээж нарт нэг удаагийн мөнгөн дэмжлэг 2025 онд хөгжлийн бэрхшээлтэй болон өнчин хүүхдүүдэд хичээлийн хэрэгсэлийн дэмжлэг 2 гүний усны худгийн байр барихаар бэлтгэл ажил хийгдэж байна.
5	Оршин суугчийн санал	

Танилцуулсан:	Танилцсан
"Сэлэнгэ минералс"ХХК, Д.Шинэбаатар	Иргэн: <u>Баламтай</u>

НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ТАЙЛАГНАСАН БАРИМТ

Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум

№

Огноо

2025-10-14

1. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч: "Сэлэнгэ минералс" ХХК
Байршил: Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум, Хараа баг, 6-р хэсэг Бор толгой

2. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугч: С. Аюурсаган

Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчийн холбоо барих дугаар: 88430404

№	Танилцуулсан ажил	Танилцуулсан байдал
1	Тусгай зөвшөөрлийн талаар	2004 онд хайгуулын тусгай зөвшөөрөл авсан бөгөөд манай компани 2006-2014 онд хайгуулын ажил гүйцэтгэж, 2014 онд MV-017548 дугаартай ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл авсан.
2	Бичиг баримт	2022 онд ТЭЗҮ, 2024 онд БОНҮ-ний тодотгол хийлгэж батлуулсан бөгөөд 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөг АМГТГ-аар, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОУАӨЯ-аар батлуулан ажиллаж байна.
2	Тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд хийгдэж буй ажил	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Бор толгой, Нарт толгой хэсэгт олборлолтын бэлтгэл ажил, гравитацийн үйлдвэр, технологийн болон орон нутгийн иргэдийн замын ажил хийгдэж байна. Мөн шороон ордны илрэл байгаа эсэх талаар судалгаа хийх хүрээнд алтны шороон илэрлийг хайх өрөмдлөг, суваг малталтын ажил хийгдэж байна.
3	Нийгмийн хариуцлагын гэрээний хүрээнд хийгдсэн ажил	2022 онд Сумын шугам сүлжээний ажилд шугамын дулаалга, лотки дэмжлэгээр өгч оролцсон. 2023, 2024 онд Хүүхдийн тоглоомын талбайг Голланд зүлгээр зүлэгжүүлсэн. 2025 онд Баянгол сумын угтах, үдэх хаалганы бүтээн байгуулалтад оролцсон.
4	Багтай хамтран хэрэгжүүлсэн ажил	2023 онд амжиргааны түвшин доогуур иргэд болон гүний усны худгийн байранд өвлийн түлш, ахмадын баяр, цагаан сараар ахмадуудад гарын бэлэг, 2024 онд жирэмсэн болон хөхүүл ээж нарт нэг удаагийн мөнгөн дэмжлэг 2025 онд хөгжлийн бэрхшээлтэй болон өнчин хүүхдүүдэд хичээлийн хэрэгсэлийн дэмжлэг 2 гүний усны худгийн байр барихаар бэлтгэл ажил хийгдэж байна.
5	Оршин суугчийн санал	

Танилцуулсан:	Танилцсан
"Сэлэнгэ минералс" ХХК, Д.Шинэбаатар	Иргэн: <u>С. Аюурсаган</u>

НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ТАЙЛАГНАСАН БАРИМТ

Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум

№

Огноо

2025-10-14

1. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч: "Сэлэнгэ минералс" ХХК
Байршил: Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум, Хараа баг, 6-р хэсэг Бор толгой

2. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугч: Т. Огмурса
Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчийн холбоо барих дугаар: 88982055

№	Танилцуулсан ажил	Танилцуулсан байдал
1	Тусгай зөвшөөрлийн талаар	2004 онд хайгуулын тусгай зөвшөөрөл авсан бөгөөд манай компани 2006-2014 онд хайгуулын ажил гүйцэтгэж, 2014 онд MV-017548 дугаартай ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл авсан.
2	Бичиг баримт	2022 онд ТЭЗҮ, 2024 онд БОНҮ-ний тодотгол хийлгэж батлуулсан бөгөөд 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөг АМГТГ-аар, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОУАӨЯ-аар батлуулан ажиллаж байна.
2	Тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд хийгдэж буй ажил	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Бор толгой, Нарт толгой хэсэгт олборлолтын бэлтгэл ажил, гравитацийн үйлдвэр, технологийн болон орон нутгийн иргэдийн замын ажил хийгдэж байна. Мөн шороон ордны илрэл байгаа эсэх талаар судалгаа хийх хүрээнд алтны шороон илэрлийг хайх өрөмдлөг, суваг малталтын ажил хийгдэж байна.
3	Нийгмийн хариуцлагын гэрээний хүрээнд хийгдсэн ажил	2022 онд Сумын шугам сүлжээний ажилд шугамын дулаалга, лотки дэмжлэгээр өгч оролцсон. 2023, 2024 онд Хүүхдийн тоглоомын талбайг Голланд зүлгээр зүлэгжүүлсэн. 2025 онд Баянгол сумын угтах, үдэх хаалганы бүтээн байгуулалтад оролцсон.
4	Багтай хамтран хэрэгжүүлсэн ажил	2023 онд амжиргааны түвшин доогуур иргэд болон гүний усны худгийн байранд өвлийн түлш, ахмадын баяр, цагаан сараар ахмадуудад гарын бэлэг, 2024 онд жирэмсэн болон хөхүүл ээж нарт нэг удаагийн мөнгөн дэмжлэг 2025 онд хөгжлийн бэрхшээлтэй болон өнчин хүүхдүүдэд хичээлийн хэрэгсэлийн дэмжлэг 2 гүний усны худгийн байр барихаар бэлтгэл ажил хийгдэж байна.
5	Оршин суугчийн санал	

Танилцуулсан:	Танилцсан
"Сэлэнгэ минералс" ХХК, Д.Шинэбаатар	Иргэн: <u>Огмурса</u>

БАТЛАВ.

/Д.УРТНАСАН/

Ерөнхий захирал

/Д.ЦИНЭБААТАР/

Гүйцэтгэх захирал

БОХИР УС ЦЭВЭРЛЭХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ ХУДАЛДАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 11 сарын 3-ны өдөр

№3084

Улаанбаатар хот

Худалдан авагч талаас Монгол улс, УБ хот, СБД, 1-р хороо, Юу Би Эйч төв 13 давхарт, 1236 тоот хаягт албан ёсоор бүртгэлтэй "Сэлэнгэ ингүгоулд"ХХК /РД7186169/ (цаашид "Худалдан авагч" гэх),

Гүйцэтгэгч талаас Монгол Улсын Улаанбаатар хот, БЗД, Хүннү гудамж, Их монгол төвийн 3-р давхарт Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа эрхэлж буй "Урта камел транс" ХХК /РД:6415709/ (цаашид "Гүйцэтгэгч" гэх), түүнийг төлөөлж Захирал Д.Уртнасан нар харилцан тохиролцож Монгол Улсын Иргэний хуулийн 243-262, 343-368 дугаар зүйл, Барилгын тухай хуулийн холбогдох зүйл, заалтыг үндэслэн дараах нөхцөл бүхий гэрээг байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1 Энэхүү гэрээ нь талуудын эрх бүхий албан тушаалтан гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс хүчин төгөлдөр болж, талууд харилцан хүлээсэн үүргээ бүрэн биелүүлснээр дуусгавар болно. Гэрээний нөхцөлийн дагуу Гүйцэтгэгч нь биет байдлын доголдолгүй, эрхийн зөрчилгүй Бохир ус цэвэрлэх төхөөрөмж /цаашид "Бараа" гэх/-г Захиалагчийн өмчлөлд шилжүүлэх, Худалдан авагч нь төлбөрийг бүрэн төлж, барааг хүлээн авна.

1.1.1. Бохир ус цэвэрлэх төхөөрөмжийн Моделийн нэр, хүчин чадал, хэмжээ /урт, өргөн, өндөр/, 2цагт орох дээд хэмжээ, жин /кг/, чадал /м3/сек/-ыг энэхүү гэрээний хавсралтад тусгасан болно. Барааг суурилуулах газар: Баруунхараа

1.2 Станцны Нийт үнэ /НӨАТ-тэй/: 38,844,300

1.3 Урьдчилгаа төлбөр :100%

	Модель	Тоо	Нэг бүрийн үнэ /Төгрөг/	Нийт Үнэ /НӨАТ-тэй/ /Төгрөг/
1	Экогранд30	1	28,237,000	28,237,000
2	ХУС-зардал	1		10,607,300
3	НИЙТ			38,844,300

1.4 Төлбөрийн нөхцөл: Энэхүү гэрээ байгуулагдаж талуудын эрх бүхий төлөөлөгч гэрээнд гарын үсэг зурж, хуулийн этгээдийн тэмдэг дарснаар Захиалагч нь станцны төлбөр болох 38,844,300 төгрөгийг

нэхэмжлэхийг үндэслэн Гүйцэтгэгчийн нэр дээрх харилцах банкны дансанд шилжүүлнэ.
Жич:Холболт угсралт суурилуулалтын зардлыг 100% ажил эхлэхээс өмнө шилжүүлнэ.

- 1.4.1 Энэхүү гэрээний 1 дүгээр зүйлийн 1.3 дахь хэсэгт заасан үнэд бохир ус цэвэрлэх төхөөрөмж ашиглахтай холбогдох бүхий л төлбөр багтсан болно.

Банкны нэр	ХААН БАНК
Данс	5041574324
Данс эзэмшигч	Урта Камел Транс ХХК

- 1.5 Энэхүү гэрээнд зааснаас бусад харилцааг иргэний хууль болон холбогдох бусад тогтоомжийн дагуу зохицуулна.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ЗҮЙЛ, ХУГАЦАА

2.1 Гүйцэтгэгч нь холбогдох дүрэм, журам стандарт, Захиалагчийн шаардлагад нийцүүлэн чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэн эрхийн зөрчилгүй, биет байдлын доголдолгүй ажлын үр дүнг Захиалагчид хүлээлгэн өгнө.

2.2. Гүйцэтгэгч нь төлбөр бүрэн шилжсэнээс хойш товчлосон хугацаанд ажлын график төлөвлөгөөний дагуу Гэрээт ажлыг бүрэн гүйцэтгэж Захиалагчид хүлээлгэж өгнө.

2.3. Барааны чанарыг гарал үүслийн гэрчилгээгээр баталгаажуулсан байх бөгөөд ОХУ-ын үйлдвэрээс тоног төхөөрөмжийн дэлгэрэнгүй тайлбарыг техникийн паспортод заасан байна.

2.4. Захиалагчтай холбоотой шалтгаанаар ажил гүйцэтгэх хугацаа хойшлогдсон бол түүнийг гэрээний 2.2-д заасан хугацаа дээр нэмж тооцно.

2.5. Баталгаат хугацаанд Захиалагчийн ашиглалтын буруугаас үл шалтгаалсан гэмтэл, чанаргүй байдлаас үүссэн асуудлыг Гүйцэтгэгч нь гэмтлийг шуурхай засварлах ажлыг хариуцна.

ГУРАВ. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ, ТӨЛБӨР ТӨЛӨХ НӨХЦӨЛ

3.1 Талууд гэрээний үнэд харилцан тохиролцож нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох ба дээрхээс бусад үндэслэлээр нэмэгдэхгүй.

3.2. Захиалагч нь гэрээний үнийг 1.4-р хүснэгтэд заасны дагуу Гүйцэтгэгчид төлнө. Захиалагч нь зөвхөн Гүйцэтгэгчийн хийж гүйцэтгэн Захиалагчид хүлээлгэн өгсөн ажлын үр дүн, нийлүүлсэн тоног төхөөрөмжид дүйцэх төлбөрийг тооцож төлнө.

3.3. Гүйцэтгэгч нь Захиалагчид нэхэмжилж буй дүнгээр ажил үйлчилгээ дуусгавар болсоны дараа НӨАТ-ын баримт /падаан/ гаргаж өгнө. /Нөат-тай авсан тохиолдолд/

ДӨРӨВ. АЖЛЫН ҮР ДҮНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА, ХҮЛЭЭЛЦЭХ

4.1 Суурилуулах ажлын үр дүнд тавигдах шаардлага: Гүйцэтгэгч нь нийлүүлэх тоног төхөөрөмжийн талаар Захиалагчид холбогдох баримт бичгийн хамт нэг бүрчлэн танилцуулж хүлээлгэн өгөх ба Гэрээт ажлын хүрээнд биет байдлын доголдолгүй, энэ гэрээнд заасан болон Захиалагчийн шаардлагад нийцсэн чанартай ажлын үр дүнг актаар хүлээлгэн өгнө.

ТАВ. ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

5.1. Гүйцэтгэгч нь дараах үүрэгтэй:

5.1.1 Гүйцэтгэгч нь Гэрээт ажлыг гэрээнд заасан хугацаанд холбогдох дүрэм, стандарт болон Захиалагчаас тавьсан шаардлагад нийцүүлэн, чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэн бүрэн дуусгаж ажлын үр дүнг Захиалагчид актаар хүлээлгэн өгөх үүрэгтэй.

5.1.2. Эрхийн зөрчилгүй, биет байдлын доголдолгүй, Гэрээнд заасан Барааг, тохиролцсон хугацаанд нийлүүлж, Захиалагчийн өмчлөлд актаар хүлээлгэн өгөх

5.1.3. Барааг актаар хүлээн авах үед түүнд үйлдвэрийн гологдол, дутагдал байгаа нь тогтоогдвол Худалдагч нь боломжит хугацаанд өөрийн зардлаар засч, доголдлыг арилгах;

5.1.4. Барааг хүлээлгэн өгөхдөө холбогдох баримт бичиг, гарын авлагыг Худалдан авагчид хүлээлгэн өгөх;

- 5.1.5. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх,
- 5.2. Гүйцэтгэгч дараах эрхтэй:
- 5.2.1. Гэрээнд заасны дагуу Худалдан авагчаас төлбөрөө шаардан авах;
- 5.2.2. Гэрээнд заасан хугацаанд төлбөрөө төлөөгүй, Барааг хугацаандаа хүлээж аваагүй бол Гэрээгээр тохиролцсон хугацааг олгох ба хугацаа дууссан нөхцөлд Гэрээг ноцтой зөрчсөн гэж үзэж цуцлах эрхтэй. 122CRD4
- 5.2.6. Гүйцэтгэгч нь Гэрээт ажлыг гүйцэтгэх батлагдсан зураг бусад бичиг баримт, материалыг хүлээн авмагц хянах үүрэгтэй бөгөөд тэдгээртэй холбоотой асуудал гарсан тохиолдолд Захиалагчид нэн даруй мэдэгдэнэ.
- 5.2.7. Гүйцэтгэгч нь Захиалагчаас шилжүүлэн өгсөн баримт бичгийн хадгалалт, хамгаалалт, бүрэн бүтэн байдлыг хариуцах үүрэгтэй.
- 5.2.8. Гүйцэтгэгч нь дутуу хийсэн ажлаа тухай бүр засварлан илэрсэн зөрчил, дутагдлыг шуурхай арилгаж ажиллана.
- 5.2.9. Гүйцэтгэгч нь Захиалагчийн төлөөлөгчид шалгуулахгүйгээр тухайн ажлыг далдлахгүй.
- 5.2.10. Гэрээт ажил гүйцэтгэх газрын онцгой нөхцөл байдлыг дээд зэргээр анхааран ажлын талбай дээр элдэв зөрчил гаргахгүй, Захиалагчийн өдөр тутмын ажил болон түүний гэрээлэгч, гуравдагч этгээдийн ажилд саад учруулахгүйгээр Гэрээт ажлыг гүйцэтгэх үүрэгтэй. Энэ үүргээ зөрчсөнтэй холбогдох хариуцлагыг Гүйцэтгэгч бүрэн хариуцна.
- 5.2.11. Гүйцэтгэгч нь Гэрээт ажлыг гүйцэтгэх явцад, гэрээ дуусгавар болсны дараа Захиалагчийн талаарх аливаа мэдээллийг нууцлан хадгалах ба бусдад задруулахгүй байх үүрэгтэй.

ЗУРГАА. ЗАХИАЛАГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 6.1. Захиалагч дараах үүрэгтэй:
- 6.1.1. Захиалагч нь Гэрээт ажлыг гүйцэтгэхэд шаардлагатай батлагдсан зураг, холбогдох бусад бичиг баримт, шаардлагыг гүйцэтгэгчид гаргаж өгнө.
- 6.1.2. Төлбөрийг Гэрээнд заасан хугацаа, нөхцөл, журмаар төлөх;
- 6.1.3. Гүйцэтгэгчийг Гэрээний дагуу эрхээ хэрэгжүүлэхэд саад болохгүй байх,
- 6.1.4. Захиалагч нь Барааг Гэрээнд заасан хугацаанд, Гэрээнд заасан газарт акт үйлдэн хүлээж авах, Барааг хүлээн авах этгээдийг томилох,
- 6.1.5. Захиалагч тал орон нутагт суурилуулалт хийлгэх тохиолдолд тээвэр, газар шорооны ажил хийх техник, хайрга элс, ус бэлдсэн байх
- 6.1.6. Захиалагч тал холболт, угсралт, суурилуулалтын ажил хийгдэж дууссаны дараа газар шорооны ажлаас гарсан шороог зөөлгөж, тээвэрлүүлэх тохиолдолд нэмэлт төлбөр төлөх,
- 6.1.7. Захиалагч нь сервис үйлчилгээг хэрэглээнээс хамаарч жилд 1-2 удаа хийх бөгөөд Гүйцэтгэгч талаар сервис хийлгэх тохиолдолд төлбөртэй хийгдэх.
- 6.1.8. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх,
- 6.2. Захиалагч дараах эрхтэй:
- 6.2.1. Захиалагч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх, гэрээт ажлыг чанарын доголдолгүй хийж гүйцэтгэхийг Гүйцэтгэгчээс шаардах эрхтэй бөгөөд тэрхүү шаардлагыг ажлын гүйцэтгэлийн явцад болон ажлын үр дүнг актаар хүлээлцэхээс өмнө хэдийд ч тавих эрхтэй.
- 6.2.2. Эрхийн зөрчилгүй болон биет байдлын доголдолгүй Барааг Барааны техникийн паспорт, гарал үүслийн гэрчилгээний хамт гэрээгээр тохиролцсон хугацаанд өөрийн өмчлөлд шилжүүлэхийг шаардах;
- 6.2.3. Барааг хүлээн авах үед үйлдвэрийн гологдол, дутагдал байна гэж үзвэл боломжит хугацаанд Худалдан авагчаас засахыг шаардах;
- 6.2.4. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг Гүйцэтгэгчээс шаардах;

ДОЛОО. ХАРИУЦЛАГА

7.1. Худалдагч нь Барааг хуваарьт хугацаандаа нийлүүлээгүй эсвэл Худалдан авагч нь төлбөрийг Гэрээний заасны дагуу хугацаандаа төлөөгүй эсвэл Гэрээний холбогдох үүргээ хугацаанд нь биелүүлээгүй бол гүйцэтгээгүй үүргийн нийт үнийн дүнгээс хугацаа хэтэрсэн хонгог тутамд [0.5] хувийн алдангийг нөгөө талдаа төлнө. (Гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнг тодорхойлох боломжгүй бол Гэрээний нийт үнийн дүнгээр тооцно)

7.2. Худалдан авагч Барааг хүлээн авахдаа биет байдлын доголдолгүй, стандартын шаардлага хангасан, гэрээний хавсралтад заасан чанарын шаардлага үзүүлэлтийг бүрэн эсэхийг нягтлан шалгаж авах ба ийнхүү шалгаж авснаас хойш Бараанд учирсан доголдол болон Худалдан авагч зохих энгийн ажиллах горимынх нь дагуу ашиглаагүйгээс үүдэлтэй учирсан доголдлыг Худалдагч хариуцахгүй.

НАЙМ. НУУЦЛАЛ

8.1. Талууд Гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон харилцан солилцсон мэдээлэл, баримтын нууцлалыг Гэрээ байгуулагдсанаас хугацаагүйгээр чанд хадгалах бөгөөд нөгөө Тал зөвшөөрөл олгосон эсвэл хууль тогтоомжоор шаардсанаас бусад тохиолдолд аливаа гуравдагч этгээдэд задруулахгүй, дамжуулахгүй, нийтэд ил болгохгүй байх, Гэрээнд заагдаагүй зорилгоор ашиглахгүй байхаар тохиролцов.

ЕС. ТАЛУУД ХАРИЛЦАХ

	Худалдагчийг төлөөлж	Худалдан авагч талыг төлөөлж
Овог нэр	Т.Төрцэцэг	Д.ШИНЭБААТАР
Албан тушаал	Менежер	Гүйцэтгэх захирал
Утас:	99153461	98001213
Цахим шуудан	Urtacameltrans@gmail.com	

9.1. Аль нэг талаас Гэрээнд заасны дагуу нөгөө талтайгаа албан ёсоор харилцах, мэдэгдэл хүргүүлэх, хандахдаа дээр заасан нэр, хаяг, харилцааны хэлбэрээр хандсан бол Гэрээний дагуу тухайн талаас өгсөн албан ёсны мэдэгдэл, харилцаа гэж тооцно

9.2. Худалдан авагч нь Гэрээнд зааснаас өөр этгээд тусгайлан томилж болох бөгөөд энэ талаар Худалдагчид бичгээр урьдчилан мэдэгдэж Гэрээнд итгэмжлэлийн загварын дагуу үйлдэж бичгээр хавсаргана.

АРАВ. БАТАЛГААТ ХУГАЦАА

10.1 Бүтээгдэхүүнийг хүлээлгэн өгөх, хүлээн авах явцад Бараа хүлээлгэн өгөх хуудас бөглөж гарын үсэг зурах ба дагалдах техникийн паспортыг худалдан авагч талд шилжүүлнэ.

10.2 Чанарын баталгаа нь зөвхөн тухайн бараанд хамааралтай бөгөөд бохирын холболтын шугам болон гадны механик гэмтэл, хэрэглээний стандарт, хүчин чадлыг хэтрүүлснээс үүссэн доголдол, Худалдан авагч талын буруутай үйлдлээс шалтгаалсан гэмтэлд хамаарахгүй болно.

10.3 Бараа (септик)-ий үндсэн эд ангийн баталгаат хугацаа 10 жилийн баталгаатай байна.

10.4 Худалдан авагч тал холболт, угсралт, суурилуулалтын ажлыг өөрсдөө хувиараа хийсэн тохиолдолд цахилгаан хэрэгсэл болох компрессор, насос зэрэгт баталгаат хугацаа олгохгүй.

АРВАН НЭГ. МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

11.1. Гэрээг биелүүлэхтэй холбогдон гарсан аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг Талууд зөвшилцөх аргаар шийдвэрлэнэ.

11.2. Хэрэв Гэрээний 9.1 дэх хэсэгт заасан аргаар маргаан, зөрөлдөөнийг шийдвэрлэж чадахгүй бол Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

АРВАН ХОЁР. ГЭРЭЭ ЦУЦЛАХ

12.1. Гэрээний аль нэг тал нөгөө талдаа урьдчилан мэдэгдэлгүйгээр сайн дураар гэрээнээс татгалзах эрхгүй байна.

12.2. Дараах тохиолдолд Талууд гэрээг цуцална.

12.2.1. Гүйцэтгэгч нь чанаргүй хийсэн ажлыг засуулах, гүйцээн хийх талаар Захиалагчаас тавьсан шаардлагыг удаа дараалан (2 ба түүнээс дээш) биелүүлээгүй, доголдлоо арилгаагүй 14 хоног өнгөрсөн, хариуцсан ажлаа удаа дараалан (2 ба түүнээс дээш) санаатайгаар чанаргүй гүйцэтгэсэн бол Захиалагчийн санаачилгаар,

12.2.2. Хавсралтад заасан график төлөвлөгөөг зөрчиж, Гэрээт ажлыг дараалан 20 хоног, эсвэл нийт 30 хоног хойшлуулсан бол Захиалагчийн санаачилгаар,

12.2.3. Гүйцэтгэгч нь гэрээгээр үүргээ биелүүлээгүй эсвэл гэрээний явцад үүрэг хүлээх чадваргүй нь нэгэнт тогтоогдсон бол Захиалагчийн санаачилгаар,

12.2.4. Гүйцэтгэгч нь гэрээний урьдчилгаа төлбөрт нийцүүлсэн ажил гүйцэтгэсэн бөгөөд Захиалагч гэрээнд заасан хугацаанд төлбөрөө төлөөгүй 14 ба түүнээс дээш хоног хэтэрсэн бол Гүйцэтгэгчийн санаачилгаар,

12.3. Аль нэг талын буруугаас гэрээг цуцалсан тохиолдолд учирсан шууд болон шууд бус аливаа хохирлыг буруутай талаар нөхөн төлүүлнэ.

12.4. Гэрээний аль нэг тал гэрээний үүргээ биелүүлэх явцад сайн дураараа гэрээнээс татгалзсан, эсвэл аль нэг талын буруутай үйл ажиллагааны улмаас гэрээг цуцалсан, гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүй бол гэм буруутай тал нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс нөгөө талдаа учирсан хохирлыг үл маргах журмаар нөхөн төлнө.

12.5. Гүйцэтгэгч Гэрээт ажлыг гүйцэтгэж байх явцад Захиалагч гэрээнээс татгалзсан бол Гүйцэтгэгч нь гэрээний урьдчилгаа төлбөрөөс ажлын гүйцэтгэлд тохирсон үнийн дүнг суутган Захиалагчид буцаан шилжүүлнэ. Талууд хамтран ажлын 10 хоногийн дотор Гүйцэтгэгчийн хийсэн ажилд тохирох төлбөрийг гэрээний 3.5-д заасны дагуу тодорхойлно.

12.6. Аль нэг талын санаачилгаар гэрээ цуцлах нөхцөл бүрдсэн бол энэ талаарх мэлэгдлийг хуанлийн 15 хоногийн хугацаатайгаар нөгөө талд өгнө. Мэдэгдэл цуцлах болсон үндэслэлийг тодорхой дурдсан байна. Мэдэгдэл хүлээн авснаас хойш хуанлийн 15 хоногийн дараа энэхүү гэрээг цуцлагдсанд тооцно.

АРВАН ГУРАВ. БУЦААЛТ

13.1 Хэрэглэгч худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулсанаас хойш 24 цагийн дотор техникийн үзүүлэлтийг сайжруулан солих боломжтой,

13.2 Захиалагч тал худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулсанаас хойш 72 цагийн дотор барааг буцаах боломжтой бөгөөд худалдан авагч нь албан хүсэлт бичгээр илгээсний дараа ажлын 5 хоногт багтаан албан хүсэлт дээр бичсэн баталгаат банкны дансруу буцаалтын төлбөрийг шилжүүлнэ.

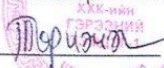
13.3 Хэрэглэгч тодорхой нөхцөл байдлын улмаас гэрээ байгуулсанаас 72 цагаас хойш хугацаанд барааг буцаах тохиолдолд 10-15% -ийн суутгал авах бөгөөд хугацааг харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр тухайн төхөөрөмжийг худалдан борлуулсаны дараа буцаалтын төлбөрийг шилжүүлнэ.

13.4 Буцаалтын үнийн дүнгээс гүйлгээний нэмэлт шимтгэл /банкны шимтгэл хураамж (qray, socialray г.м), 1% – ийг хасч шилжүүлнэ.

АРВАН ДӨРӨВ. БУСАД ЗҮЙЛ

- 14.1. Гэрээний хэрэгжилтийн явцад ашиглах материалын үнэ гэрээнд тусгагдсан үнээс өөрчлөгдөх, мөн захиалагчаас материалын төрөл, тоо хамжээнд өөрчлөлт оруулах, батлагдсан ажлын зураг өөрчлөгдөх тохиолдолд баримтад үндэслэн гэрээний үнийн дүнд өөрчлөлт оруулж, нэмэлт гэрээ байгуулж болно.
- 14.2. Гэрээт ажлыг гүйцэтгэх явцад гэрээнд аливаа нэмэлт өөрчлөлт оруулах, нэмэлт гэрээ тэмдэг дарж баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.
- 14.3. Энэхүү гэрээ, гэрээний эрх, үүргийг Талууд харилцан тохиролцоогүй бол гуравдагч этгээдэд шилжүүлэхийг хориглоно.
- 14.4. Гэрээг хэрэгжүүлэх явцад гарсан маргаантай асуудлыг талууд эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэнэ. Ийнхүү шийдвэрлэж чадаагүй бол асуудлыг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.
- 14.5. Талууд энэхүү гэрээг 1 хувь үйлдэж Захиалагч 1 хувь, Гүйцэтгэгч 1 хувийг хадгалах бөгөөд гэрээний хувиуд хуулийн адил хүчинтэй байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Худалдагч талыг төлөөлж:
"Урта Камел Транс" ХХК-ийг төлөөлж:
Менеджер

/ Т.Төрцэцэг /
Утас: 99153461

Худалдан авагч талыг төлөөлж:
"Сэлэнгэ индустри" ХХК-ийг төлөөлж:
Гүйцэтгэх захирал

/ Д.ШИНЭБААТАР /
Утас: 98001213

БАТЛАВ.

Гүйцэтгэгч:
"УРТА КАМЕЛ ТРАНС" ХХК
(гарын үсэг)
/Д.УРТНАСАН/
Ерөнхий захирал

Гүйцэтгэгч:
"СЭЛЭНГЭ ИНГҮГОУЛД" ХХК
(гарын үсэг)
/Д.ШИНЭБААТАР/
Гүйцэтгэх захирал

БОХИР УС ЦЭВЭРЛЭХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ ХУДАЛДАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 11 сарын 3-ны өдөр

№3083

Улаанбаатар хот

Худалдан авагч талаас Монгол улс, Улаанбаатар хот, СБД, 1-р хороо, Юу Би Эйч төв 13 давхарт, 1236 тоот хаягт албан ёсоор бүртгэлтэй "Сэлэнгэ ингүгоулд" ХХК РД: /7186169/ (цаашид "Худалдан авагч" гэх),

Гүйцэтгэгч талаас Монгол Улсын Улаанбаатар хот, БЗД, Хүннү гудамж, Их монгол төвийн 3-р давхарт Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа эрхэлж буй "Урта камел транс" ХХК /РД:6415709/ (цаашид "Гүйцэтгэгч" гэх), түүнийг төлөөлж Захирал Д.Уртнасан нар харилцан тохиролцож Монгол Улсын Иргэний хуулийн 243-262, 343-368 дугаар зүйл, Барилгын тухай хуулийн холбогдох зүйл, заалтыг үндэслэн дараах нөхцөл бүхий гэрээг байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1 Энэхүү гэрээ нь талуудын эрх бүхий албан тушаалтан гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс хүчин төгөлдөр болж, талууд харилцан хүлээсэн үүргээ бүрэн биелүүлснээр дуусгавар болно. Гэрээний нөхцөлийн дагуу Гүйцэтгэгч нь биет байдлын доголдолгүй, эрхийн зөрчилгүй Бохир ус цэвэрлэх төхөөрөмж /цаашид "Бараа" гэх/-г Захиалагчийн өмчлөлд шилжүүлэх, Худалдан авагч нь төлбөрийг бүрэн төлж, барааг хүлээн авна.

1.1.1. Бохир ус цэвэрлэх төхөөрөмжийн Моделийн нэр, хүчин чадал, хэмжээ /урт, өргөн, өндөр/, 2цагт орох дээд хэмжээ, жин /кг/, чадал /м3/сек/-ыг энэхүү гэрээний хавсралтад тусгасан болно. Барааг суурилуулах газар: Баруунхараа

1.2 Станцны Нийт үнэ /НӨАТ-тэй/: 15,070,000

1.3 Урьдчилгаа төлбөр :100%

	Модель	Тоо	Нэг бүрийн үнэ /Төгрөг/	Нийт Үнэ /НӨАТ-тэй/ /Төгрөг/
1	Экогранд10	1	10,120,000	10,120,000
2	ХУС-зардал			4,950,000
3	НИЙТ			15,070,000

1.4 Төлбөрийн нөхцөл: Энэхүү гэрээ байгуулагдаж талуудын эрх бүхий төлөөлөгч гэрээнд гарын үсэг зурж, хуулийн этгээдийн тэмдэг дарснаар Захиалагч нь станцны төлбөр болох 15,070,000 төгрөгийг

нэхэмжлэхийг үндэслэн Гүйцэтгэгчийн нэр дээрх харилцах банкны дансанд шилжүүлнэ.
Жич: Холболт угсралт суурилуулалтын зардлыг 100% ажил эхлэхээс өмнө шилжүүлнэ.

- 1.4.1 Энэхүү гэрээний 1 дүгээр зүйлийн 1.3 дахь хэсэгт заасан үнэд бохир ус цэвэрлэх төхөөрөмж ашиглахтай холбогдох бүхий л төлбөр багтсан болно.

Банкны нэр	ХААН БАНК
Данс	5041574324
Данс эзэмшигч	Урта Камел Транс ХХК

- 1.5 Энэхүү гэрээнд зааснаас бусад харилцааг иргэний хууль болон холбогдох бусад тогтоомжийн дагуу зохицуулна.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ЗҮЙЛ, ХУГАЦАА

2.1 Гүйцэтгэгч нь холбогдох дүрэм, журам стандарт, Захиалагчийн шаардлагад нийцүүлэн чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэн эрхийн зөрчилгүй, биет байдлын доголдолгүй ажлын үр дүнг Захиалагчид хүлээлгэн өгнө.

2.2. Гүйцэтгэгч нь төлбөр бүрэн шилжсэнээс хойш товчлон хугацаанд ажлын график төлөвлөгөөний дагуу Гэрээт ажлыг бүрэн гүйцэтгэж Захиалагчид хүлээлгэж өгнө.

2.3. Барааны чанарыг гарал үүслийн гэрчилгээгээр баталгаажуулсан байх бөгөөд ОХУ-ын үйлдвэрээс тоног төхөөрөмжийн дэлгэрэнгүй тайлбарыг техникийн паспортод заасан байна.

2.4. Захиалагчтай холбоотой шалтгаанаар ажил гүйцэтгэх хугацаа хойшлогдсон бол түүнийг гэрээний 2.2-д заасан хугацаа дээр нэмж тооцно.

2.5. Баталгаат хугацаанд Захиалагчийн ашиглалтын буруугаас үл шалтгаалсан гэмтэл, чанаргүй байдлаас үүссэн асуудлыг Гүйцэтгэгч нь гэмтлийг шуурхай засварлах ажлыг хариуцна.

ГУРАВ. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ, ТӨЛБӨР ТӨЛӨХ НӨХЦӨЛ

3.1 Талууд гэрээний үнэд харилцан тохиролцож нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох ба дээрхээс бусад үндэслэлээр нэмэгдэхгүй.

3.2. Захиалагч нь гэрээний үнийг 1.4-р хүснэгтэд заасны дагуу Гүйцэтгэгчид төлнө. Захиалагч нь зөвхөн Гүйцэтгэгчийн хийж гүйцэтгэн Захиалагчид хүлээлгэн өгсөн ажлын үр дүн, нийлүүлсэн тоног төхөөрөмжид дүйцэх төлбөрийг тооцож төлнө.

3.3. Гүйцэтгэгч нь Захиалагчид нэхэмжилж буй дүнгээр ажил үйлчилгээ дуусгавар болсоны дараа НӨАТ-ын баримт /падаан/ гаргаж өгнө. /Нөат-тай авсан тохиолдолд/

ДӨРӨВ. АЖЛЫН ҮР ДҮНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА, ХҮЛЭЭЛЦЭХ

4.1 Суурилуулах ажлын үр дүнд тавигдах шаардлага: Гүйцэтгэгч нь нийлүүлэх тоног төхөөрөмжийн талаар Захиалагчид холбогдох баримт бичгийн хамт нэг бүрчлэн танилцуулж хүлээлгэн өгөх ба Гэрээт ажлын хүрээнд биет байдлын доголдолгүй, энэ гэрээнд заасан болон Захиалагчийн шаардлагад нийцсэн чанартай ажлын үр дүнг актаар хүлээлгэн өгнө.

ТАВ. ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

5.1. Гүйцэтгэгч нь дараах үүрэгтэй:

5.1.1 Гүйцэтгэгч нь Гэрээт ажлыг гэрээнд заасан хугацаанд холбогдох дүрэм, стандарт болон Захиалагчаас тавьсан шаардлагад нийцүүлэн, чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэн бүрэн дуусгаж ажлын үр дүнг Захиалагчид актаар хүлээлгэн өгөх үүрэгтэй.

5.1.2. Эрхийн зөрчилгүй, биет байдлын доголдолгүй, Гэрээнд заасан Барааг, тохиролцсон хугацаанд нийлүүлж, Захиалагчийн өмчлөлд актаар хүлээлгэн өгөх

5.1.3. Барааг актаар хүлээн авах үед түүнд үйлдвэрийн гологдол, дутагдал байгаа нь тогтоогдвол Худалдагч нь боломжит хугацаанд өөрийн зардлаар засч, доголдлыг арилгах;

5.1.4. Барааг хүлээлгэн өгөхдөө холбогдох баримт бичиг, гарын авлагыг Худалдан авагчид хүлээлгэн өгөх;

ДОЛОО. ХАРИУЦЛАГА

7.1. Худалдагч нь Барааг хуваарьт хугацаандаа нийлүүлээгүй эсвэл Худалдан авагч нь төлбөрийг Гэрээний заасны дагуу хугацаандаа төлөөгүй эсвэл Гэрээний холбогдох үүргээ хугацаанд нь биелүүлээгүй бол гүйцэтгээгүй үүргийн нийт үнийн дүнгээс хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд [0.5] хувийн алдангийг нөгөө талдаа төлнө. (Гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнг тодорхойлох боломжгүй бол Гэрээний нийт үнийн дүнгээр тооцно)

7.2. Худалдан авагч Барааг хүлээн авахдаа биет байдлын доголдолгүй, стандартын шаардлага хангасан, гэрээний хавсралтад заасан чанарын шаардлага үзүүлэлтийг бүрэн эсэхийг нягтлан шалгаж авах ба ийнхүү шалгаж авснаас хойш Бараанд учирсан доголдол болон Худалдан авагч зохих энгийн ажиллах горимынх нь дагуу ашиглаагүйгээс үүдэлтэй учирсан доголдлыг Худалдагч хариуцахгүй.

НАЙМ. НУУЦЛАЛ

8.1. Талууд Гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон харилцан солилцсон мэдээлэл, баримтын нууцлалыг Гэрээ байгуулагдсанаас хугацаагүйгээр чанд хадгалах бөгөөд нөгөө Тал зөвшөөрөл олгосон эсвэл хууль тогтоомжоор шаардсанаас бусад тохиолдолд аливаа гуравдагч этгээдэд задруулахгүй, дамжуулахгүй, нийтэд ил болгохгүй байх, Гэрээнд заагдаагүй зорилгоор ашиглахгүй байхаар тохиролцов.

ЕС. ТАЛУУД ХАРИЛЦАХ

	Худалдагчийг төлөөлж	Худалдан авагч талыг төлөөлж
Овог нэр	Т.Төрцэцэг	Д.ШИНЭБААТАР
Албан тушаал	Менежер	Гүйцэтгэх захирал
Утас:	99153461	98001213
Цахим шуудан	Urtacameltrans@gmail.com	

9.1. Аль нэг талаас Гэрээнд заасны дагуу нөгөө талтайгаа албан ёсоор харилцах, мэдэгдэл хүргүүлэх, хандахдаа дээр заасан нэр, хаяг, харилцааны хэлбэрээр хандсан бол Гэрээний дагуу тухайн талаас өгсөн албан ёсны мэдэгдэл, харилцаа гэж тооцно

9.2. Худалдан авагч нь Гэрээнд зааснаас өөр этгээд тусгайлан томилж болох бөгөөд энэ талаар Худалдагчид бичгээр урьдчилан мэдэгдэж Гэрээнд итгэмжлэлийн загварын дагуу үйлдэж бичгээр хавсаргана.

АРАВ. БАТАЛГААТ ХУГАЦАА

10.1 Бүтээгдэхүүнийг хүлээлгэн өгөх, хүлээн авах явцад Бараа хүлээлгэн өгөх хуудас бөглөж гарын үсэг зурах ба дагалдах техникийн паспортыг худалдан авагч талд шилжүүлнэ.

10.2 Чанарын баталгаа нь зөвхөн тухайн бараанд хамааралтай бөгөөд бохирын холболтын шугам болон гадны механик гэмтэл, хэрэглээний стандарт, хүчин чадлыг хэтрүүлснээс үүссэн доголдол, Худалдан авагч талын буруутай үйлдлээс шалтгаалсан гэмтэлд хамаарахгүй болно.

10.3 Бараа (септик)-ий үндсэн эд ангийн баталгаат хугацаа 10 жилийн баталгаатай байна.

10.4 Худалдан авагч тал холболт, угсралт, суурилуулалтын ажлыг өөрсдөө хувиараа хийсэн тохиолдолд цахилгаан хэрэгсэл болох компрессор, насос зэрэгт баталгаат хугацаа олгохгүй.

АРВАН НЭГ. МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

11.1. Гэрээг биелүүлэхтэй холбогдон гарсан аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг Талууд зөвшилцөх аргаар шийдвэрлэнэ.

11.2. Хэрэв Гэрээний 9.1 дэх хэсэгт заасан аргаар маргаан, зөрөлдөөнийг шийдвэрлэж чадахгүй бол Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

АРВАН ХОЁР. ГЭРЭЭ ЦУЦЛАХ

12.1. Гэрээний аль нэг тал нөгөө талдаа урьдчилан мэдэгдэлгүйгээр сайн дураар гэрээнээс татгалзах эрхгүй байна.

12.2. Дараах тохиолдолд Талууд гэрээг цуцална.

12.2.1. Гүйцэтгэгч нь чанаргүй хийсэн ажлыг засуулах, гүйцээн хийх талаар Захиалагчаас тавьсан шаардлагыг удаа дараалан (2 ба түүнээс дээш) биелүүлээгүй, доголдлоо арилгаагүй 14 хоног өнгөрсөн, хариуцсан ажлаа удаа дараалан (2 ба түүнээс дээш) санаатайгаар чанаргүй гүйцэтгэсэн бол Захиалагчийн санаачилгаар,

12.2.2. Хавсралтад заасан график төлөвлөгөөг зөрчиж, Гэрээт ажлыг дараалан 20 хоног, эсвэл нийт 30 хоног хойшлуулсан бол Захиалагчийн санаачилгаар,

12.2.3. Гүйцэтгэгч нь гэрээгээр үүргээ биелүүлээгүй эсвэл гэрээний явцад үүрэг хүлээх чадваргүй нь нэгэнт тогтоогдсон бол Захиалагчийн санаачилгаар,

12.2.4. Гүйцэтгэгч нь гэрээний урьдчилгаа төлбөрт нийцүүлсэн ажил гүйцэтгэсэн бөгөөд Захиалагч гэрээнд заасан хугацаанд төлбөрөө төлөөгүй 14 ба түүнээс дээш хоног хэтэрсэн бол Гүйцэтгэгчийн санаачилгаар,

12.3. Аль нэг талын буруугаас гэрээг цуцалсан тохиолдолд учирсан шууд болон шууд бус аливаа хохирлыг буруутай талаар нөхөн төлүүлнэ.

12.4. Гэрээний аль нэг тал гэрээний үүргээ биелүүлэх явцад сайн дураараа гэрээнээс татгалзсан, эсвэл аль нэг талын буруутай үйл ажиллагааны улмаас гэрээг цуцалсан, гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүй бол гэм буруутай тал нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс нөгөө талдаа учирсан хохирлыг үл маргах журмаар нөхөн төлнө.

12.5. Гүйцэтгэгч Гэрээт ажлыг гүйцэтгэж байх явцад Захиалагч гэрээнээс татгалзсан бол Гүйцэтгэгч нь гэрээний урьдчилгаа төлбөрөөс ажлын гүйцэтгэлд тохирсон үнийн дүнг суутган Захиалагчид буцаан шилжүүлнэ. Талууд хамтран ажлын 10 хоногийн дотор Гүйцэтгэгчийн хийсэн ажилд тохирох төлбөрийг гэрээний 3.5-д заасны дагуу тодорхойлно.

12.6. Аль нэг талын санаачилгаар гэрээ цуцлах нөхцөл бүрдсэн бол энэ талаарх мэлэгдлийг хуанлийн 15 хоногийн хугацаатайгаар нөгөө талд өгнө. Мэдэгдэл цуцлах болсон үндэслэлийг тодорхой дурдсан байна. Мэдэгдэл хүлээн авснаас хойш хуанлийн 15 хоногийн дараа энэхүү гэрээг цуцлагдсанд тооцно.

АРВАН ГУРАВ. БУЦААЛТ

13.1 Хэрэглэгч худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулсанаас хойш 24 цагийн дотор техникийн үзүүлэлтийг сайжруулан солих боломжтой,

13.2 Захиалагч тал худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулсанаас хойш 72 цагийн дотор барааг буцаах боломжтой бөгөөд худалдан авагч нь албан хүсэлт бичгээр илгээсний дараа ажлын 5 хоногт багтаан албан хүсэлт дээр бичсэн баталгаат банкны дансруу буцаалтын төлбөрийг шилжүүлнэ.

13.3 Хэрэглэгч тодорхой нөхцөл байдлын улмаас гэрээ байгуулсанаас 72 цагаас хойш хугацаанд барааг буцаах тохиолдолд 10-15% -ийн суутгал авах бөгөөд хугацааг харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр тухайн төхөөрөөмжийг худалдан борлуулсаны дараа буцаалтын төлбөрийг шилжүүлнэ.

13.4 Буцаалтын үнийн дүнгээс гүйлгээний нэмэлт шимтгэл /банкны шимтгэл хураамж (qrau, socialpay г.м), 1% – ийг хасч шилжүүлнэ.

АРВАН ДӨРӨВ. БУСАД ЗҮЙЛ

14.1. Гэрээний хэрэгжилтийн явцад ашиглах материалын үнэ гэрээнд тусгагдсан үнээс өөрчлөгдөх, мөн захиалагчаас материалын төрөл, тоо хэмжээнд өөрчлөлт оруулах, батлагдсан ажлын зураг өөрчлөгдөх тохиолдолд баримтад үндэслэн гэрээний үнийн дүнд өөрчлөлт оруулж, нэмэлт гэрээ байгуулж болно.

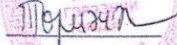
14.2. Гэрээт ажлыг гүйцэтгэх явцад гэрээнд аливаа нэмэлт өөрчлөлт оруулах, нэмэлт гэрээ тэмдэг дарж баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.

14.3. Энэхүү гэрээ, гэрээний эрх, үүргийг Талууд харилцан тохиролцоогүй бол гуравдагч этгээдэд шилжүүлэхийг хориглоно.

14.4. Гэрээг хэрэгжүүлэх явцад гарсан маргаантай асуудлыг талууд эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэнэ. Ийнхүү шийдвэрлэж чадаагүй бол асуудлыг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

14.5. Талууд энэхүү гэрээг 1 хувь үйлдэж Захиалагч 1 хувь, Гүйцэтгэгч 1 хувийг хадгалах бөгөөд гэрээний хувиуд хуулийн адил хүчинтэй байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Худалдагч талыг төлөөлж:
"Урта Камел Транс" ХХК-ийг төлөөлж
Менежер:

/ Т.Төрцэцэг /
Утас: 99153461

Худалдан авагч талыг төлөөлж:
"Сэлэнгэ индустриал" ХХК-ийг төлөөлж
Гүйцэтгэх захирал:

/ Д.ШИНЭБААТАР /
Утас: 98001213

НХМаягт БМ-3

Сангийн сайдын 2017 оны 12 дугаар сарын 5-ны
өдрийн 347 тоот тушаалын хавсралт

ЗАРЛАГЫН БАРИМТ № .....

БН БН ЖО ССЭГ'С ХХК (Байгууллагын нэр) *Сэлэнгэ минералс ХХК* (Худалдан авагчийн нэр)

Регистрийн № *6941428* Регистрийн № *2290622*

20*25* оны *12* сарын *25* өдөр (тээвэрлэгчийн хаяг, албан тушаал, нэр)

№	Материал үнэт зүйлийн нэр, зэрэг, дугаар	Код	Хэм- жих нэгж	Худалдах		
				Тоо	Нэгжийн үнэ	Нийт дүн
1	<i>Бүтэц</i>			<i>250</i>	<i>15.000</i>	<i>3.750.000</i>
2	<i>Гүйцэс</i>			<i>250</i>	<i>15.000</i>	<i>3.750.000</i>
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
Дүн					<i>7.500.000</i>	

Хүлээлгэн өгсөн эд хариуцагч: ..... /

Тэмдэг Хүлээн авагч: ..... /

Шалгасан нягтлан бодогч: ..... /

САХТУУ
УЛААНБААТАР ХОТ

MNS 6255 : 2011

ХАВСРАЛТ
(Норматив)

ПАСПОРТЫН 1

Суулгацын нэр..... Гүйлс Буйлс ..... 500 ширхэг
(суулгацын төрөл, зүйл, нас, хэсэг дэх ширхэг)
Өгсөн..... "БББ" ХХК .....
(мод үржүүлгийн газар, ойгоос)

1. Чанарын үзүүлэлтүүд

Суулгацын чанарын анги	Суулгацын техникийн нөхцөл буюу стандартын нэр ба дугаар	Суулгацын тоо	
		Ширхэг	Бүх хэсэг дэх хувь
I II III	<u>Тархуу</u>	<u>500</u>	<u>100%</u>

Суулгацыг ухаж авсан хугацаа ..... 2025.10.15 .....
Явуулсан хугацаа ..... 2025.10.25 .....
Ой хамгаалагчаас суулгацыг явуулахыг зөвшөөрч олгосон баримт
(ой хамгаалагчийн нэр, он, сар, өдөр ...) Монгол улсын байгаль
хамгаалалтын газрын дарга

2. Гарал

Суулгац сонгон авсан газар ..... Сэлэнгэ Малаар 4-р баг .....
(мод үржүүлгийн газар, аймаг, сум, газрын нэр)
Паспорт 1 ..... БББ ..... суулгацыг хэн хэдийд өгсөн ..... Баян Бат-Б 2025.10.25

3. Ургуулах нөхцөл

Мод үржүүлгийн газрын нэр ба орших газар нь ..... "БББ" ХХК "Сэлэнгэ Малаар" .....
Мод үржүүлгийн газрын хөрс ..... Ч.мал. 1-мал. 5 .....
Суулгацын өвчин, хөнөөлт шавьжид нэрвэгдсэн байдал ба цаг уурын нөлөөллийн
тухай тэмдэглэл ..... 1. хуучин .....
Паспорт олгосон ..... 2025.10.15 он ..... 10 сар ..... 25 өдөр .....
Байгууллагын удирдагч ..... Баян Бат-Б .....
Хариуцлагатай мэргэжилтэн .....

2025 оны 10 сарын 25 өдөр